

	I	EØS-ORGANER	
	1.	EØS-komiteen	
	II	EFTA-ORGANER	
	1.	EFTA-statenes faste komité	
	2.	EFTAs overvåkningsorgan	
2013/EØS/71/01		Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr. 28/13/COL av 30. januar 2013 om 88. endring av saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet ved innføring av et nytt kapittel om kortsiktig eksportkredittforsikring	1
2013/EØS/71/02		Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr. 258/13/COL av 19. juni 2013 om å avslutte den formelle undersøkelsen av salget av Narvik kommunes rett til konsesjonskraft til Narvik Energi AS ("NEAS") (Norge)	11
	3.	EFTA-domstolen	
2013/EØS/71/03		Domstolens dom av 11. september 2013 i sak E-6/12 – EFTAs overvåkningsorgan mot Kongeriket Norge	24
2013/EØS/71/04		Anmodning om en rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen framsatt av Oslo tingrett 30. august 2013 i sak mellom Fred. Olsen og andre mot staten v/Skattedirektoratet (Sak E-20/13)	25
2013/EØS/71/05		Domstolens kjennelse av 7. oktober 2013 i forente saker E-4/12 og E-5/12 – Risdal Touring AS og Konkurrenten.no AS mot EFTAs overvåkningsorgan	25
2013/EØS/71/06		Søksmål anlagt 4. oktober 2013 av Fédération Internationale de Football Association (FIFA) mot EFTAs overvåkningsorgan (Sak E-21/13)	26
	III	EU-ORGANER	
	1.	Kommisjonen	
2013/EØS/71/07		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.7006 – OAO Lukoil/Lubricant Business OMV) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	27
2013/EØS/71/08		Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.7041 – Clariant/Tasnee/JV) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	28

2013/EØS/71/09	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.7050 – Allianz SE/NRF/Kamppi Shopping Center) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	29
2013/EØS/71/10	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.7072 – TFI/Sodexo/STS Evènements JV) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	30
2013/EØS/71/11	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.7078 – Customer Finance/El Corte Inglés/Financier El Corte Inglés)	31
2013/EØS/71/12	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.7113 – PPF Group/Telefónica Czech Republic/Telefónica Slovakia) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	32
2013/EØS/71/13	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.7116 – Sixth AP Fund/Nordstjernen/Salcomp) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	33
2013/EØS/71/14	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.7121 – E.ON Sverige/SEAS-NVE Holding/E.ON Vind Sverige) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	34
2013/EØS/71/15	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.7126 – Hellman & Friedman/Scout24) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	35
2013/EØS/71/16	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.7131 – Compal Electronics/Toshiba Television Central Europe) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	36
2013/EØS/71/17	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.6984 – EPH/Stredoslovenská energetika)	37
2013/EØS/71/18	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.7016 – MHI/MH Power Systems)	37
2013/EØS/71/19	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.7044 – Blackstone/Cambourne/Goldman Sachs/Rothsay)	38
2013/EØS/71/20	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.7057 – Suntory/GlaxoSmithKline (Ribena & Lucozade Soft Drinks Business))	38
2013/EØS/71/21	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.7066 – CNODC/Novatek/Total EPY/Yamal LNG)	39
2013/EØS/71/22	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.7073 – KKR/Arle Capital/Hilding Anders)	39
2013/EØS/71/23	Innbydelse til å sende inn forslag 2013 – EAC/S11/13 – Erasmus+-programmet	40
2013/EØS/71/24	Godkjenning av statsstøtte i henhold til Artikkel 107 og 108 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte – Saker der Kommisjonen ikke gjør innsigelse	41
2013/EØS/71/25	Informasjon fra medlemsstatene om statsstøtte gitt i henhold til kommisjonsforordning (EF) nr. 800/2008 om visse støttekategoriers forenlighet med det felles marked i henhold til traktatens Artikkel 87 og 88 (forordning om alminnelige gruppeunntak)	44

EFTA-ORGANER

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

VEDTAK I EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

2013/EØS/71/01

nr. 28/13/COL

av 30. januar 2013

om 88. endring av saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet ved innføring av et nytt kapittel om kortsiktig eksportkredittforsikring

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde⁽¹⁾, særlig avtalens artikkel 61 til 63 og protokoll 26,

under henvisning til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol⁽²⁾, særlig artikkel 5 nr. 2 bokstav b) og artikkel 24,

det vises til saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet, vedtatt av EFTAs overvåkningsorgan 19. januar 1994⁽³⁾,

og ut fra følgende betraktninger:

I henhold til artikkel 24 i overvåknings- og domstolsavtalen skal Overvåkningsorganet håndheve EØS-avtalens bestemmelser om statsstøtte.

I henhold til artikkel 5 nr. 2 bokstav b) i overvåknings- og domstolsavtalen skal Overvåkningsorganet utferdige meldinger eller retningslinjer om spørsmål som EØS-avtalen omhandler, dersom EØS-avtalen eller overvåknings- og domstolsavtalen uttrykkelig bestemmer det eller Overvåkningsorganet anser det nødvendig.

Europakommisjonen utferdiget 6. desember 2012 en ny melding om anvendelsen av artikkel 107 og 108 i traktaten om Den europeiske unions virkeområde på kortsiktig eksportkredittforsikring.⁽⁴⁾

Meldingen er også relevant for Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

Det må sikres ensartet anvendelse av statsstøttereglene for EØS i hele Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

I henhold til avsnitt II under overskriften "GENERELT" på slutten av vedlegg XV til EØS-avtalen skal Overvåkningsorganet, etter samråd med Kommisjonen, vedta tilsvarende rettsakter som dem Kommisjonen vedtar.

Europakommisjonen og EFTA-statene er blitt rådspurt –

⁽¹⁾ Heretter kalt "EØS-avtalen".

⁽²⁾ Heretter kalt "overvåknings- og domstolsavtalen".

⁽³⁾ Retningslinjer for anvendelse og tolkning av EØS-avtalens artikkel 61 og 62 og overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 artikkel 1, vedtatt og utstedt av Overvåkningsorganet 19. januar 1994, kunngjort i EFT L 231 av 3.9.1994, s. 1, og EØS-tillegget til EFT nr. 32 av 3.9.1994, s. 1. Heretter kalt retningslinjene for statsstøtte. En ajourført utgave av retningslinjene for statsstøtte er tilgjengelig på Overvåkningsorganets nettsted: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

⁽⁴⁾ Melding fra Europakommisjonen til medlemsstatene om anvendelsen av artikkel 107 og 108 i traktaten om Den europeiske unions virkeområde på kortsiktig eksportkredittforsikring (EUT C 392 av 19.12.2012, s. 1).

GJORT DETTE VEDTAK:

Artikkel 1

Retningslinjene for statsstøtte endres ved at det innføres et nytt kapittel om kortsiktig eksportkreditforsikring. Det nye kapittelet finnes i vedlegget til dette vedtak.

Artikkel 2

Bare den engelske utgaven av vedtaket har gyldighet.

Utferdiget i Brussel, 30. januar 2013.

For EFTAs overvåkningsorgan

Oda Helen Sletnes

President

Sabine Monauni-Tömördy

Medlem av kollegiet

VEDLEGG

Retningslinjer for kortsiktig eksportkredittforsikring⁽¹⁾**1 Innledning**

- 1) Eksportsubsidier kan ha negative virkninger på konkurransen i markedet mellom mulige rivaliserende leverandører av varer og tjenester. Derfor har Europakommisjonen og EFTAs overvåkningsorgan (heretter kalt "Overvåkningsorganet"), som konkurransebestyrere etter EF-traktaten og EØS-avtalen, alltid tatt sterk avstand fra eksportstøtte ved handel innenfor EØS og ved eksport utenfor EØS. For å hindre at EØS-statenes støtte til eksportkredittforsikring vrir konkurransen, må vurderingen av den i henhold til EØS-statsstøttereglene klargjøres.
- 2) I 1998 fastsatte Overvåkningsorganet prinsippene for statlige inngrep i sine retningslinjer for kortsiktig eksportkredittforsikring.⁽²⁾ Retningslinjene fra 1998 skulle anvendes i en periode på nesten fem år fra 1. juni 1998. De ble deretter endret, og anvendelsesperioden ble forlenget i 2001.⁽³⁾
- 3) Erfaringen fra anvendelsen av retningslinjene fra 1998, særlig fra finanskrisen mellom 2009 og 2011, viser at Overvåkningsorganets retningslinjer på dette området bør gjennomgås.
- 4) Reglene i disse retningslinjene vil bidra til å sikre at statsstøtte ikke vrir konkurransen mellom private og offentlige eller offentlig støttede eksportkredittforsikringsgivere, og til å sikre like vilkår for eksportører.
- 5) De har som formål å gi EFTA-statene nærmere veiledning om hvilke prinsipper Overvåkningsorganet vil legge til grunn i sin fortolkning av EØS-avtalens artikkel 61 og 62 og anvendelsen av disse bestemmelsene på eksportkredittforsikring. Formålet er å gjøre Overvåkningsorganets retningslinjer på dette området så åpne som mulig og sikre forutsigbarhet og lik behandling. I denne forbindelse fastsettes vilkår som må oppfylles når statlige forsikringsgivere ønsker å tre inn på markedet for kortsiktig eksportkredittforsikring med markedsmessig risiko.
- 6) Risikoer som i prinsippet ikke er markedsmessige faller utenfor anvendelsesområdet for disse retningslinjene.
- 7) Avsnitt 2 beskriver retningslinjenes virkeområde og de definisjonene som anvendes. Avsnitt 3 omhandler anvendelsen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 samt det alminnelig forbudet mot statsstøtte til eksportkredittforsikring av markedsmessig risiko. Til slutt angis det i avsnitt 4 visse unntak fra definisjonen av markedsmessig risiko samt vilkårene for statlige inngrep i forsikring av midlertidig ikke-markedsmessig risiko.

2 Retningslinjenes anvendelsesområde og definisjoner**2.1 Anvendelsesområde**

- 8) Overvåkningsorganet vil bare anvende prinsippene fastsatt i disse retningslinjene på eksportkredittforsikring med en risikoperiode på under to år. Alle andre eksportfinansinstrumenter er utelukket fra anvendelsesområdet for disse retningslinjene.

2.2 Definisjoner

- 9) I disse retningslinjene menes med
"koassurans": prosentandelen av hvert forsikret tap som forsikringsgiveren ikke er ansvarlig for, men som dekkes av en annen forsikringsgiver,
"kredittperiode": den perioden kjøperen har fått til å betale for de leverte varene og tjenestene som omfattes av en eksportkredittransaksjon,

⁽¹⁾ Disse retningslinjene tilsvarer meldingen fra Europakommisjonen til medlemsstatene om anvendelsen av artikkel 107 og 108 i traktaten om Den europeiske unions virkeområde på kortsiktig eksportkredittforsikring (EUT C 392 av 19.12.2012, s. 1).

⁽²⁾ EFT L 120 av 23.4.1998, s. 27, og EØS-tillegget til EFT nr. 16 av 23.4.1998, s. 1.

⁽³⁾ EFT L 30 av 31.1.2002, s. 52, og EØS-tillegget til EFT nr. 7 av 31.1.2002, s. 1.

”kommersiell risiko”: risiko som særlig omfatter

- en kjøpers vilkårlige heving av en avtale, det vil si enhver vilkårlig avgjørelse av en ikke-offentlig kjøper om å avbryte eller heve avtalen uten skjellig grunn,
- en ikke-offentlig kjøpers vegring uten skjellig grunn mot å godta varene som omfattes av avtalen,
- betalingsudyktighet hos en ikke-offentlig kjøper og dennes garantist,
- langvarig mislighold av betalingsforpliktelse, det vil si manglende betaling fra en ikke-offentlig kjøper og dennes garantist av en gjeld som følger av avtalen,

”eksportkredittforsikring”: et forsikringsprodukt der forsikringsgiveren gir forsikring mot en kommersiell og politisk risiko i forbindelse med betalingsforpliktelser i en eksporttransaksjon,

”produksjonsperiode”: perioden mellom den dag varene eller tjenestene bestilles til de leveres,

”markedsmessig risiko”: kommersiell og politisk risiko på offentlige og ikke-offentlige kjøpere i landene oppført i tillegget med en lengste risikoperiode på mindre enn to år – all annen risiko anses i disse retningslinjene som ikke-markedsmessige,

”politisk risiko”: risiko som særlig omfatter

- risikoen for at en offentlig kjøper eller et land hindrer at en transaksjon gjennomføres, eller ikke betaler i tide
- en risiko som ligger utenfor en individuell kjøpers rekkevidde eller ansvar
- risikoen for at et land unnlater å overføre til forsikredes land de pengene som kjøpere bosatt i det landet har betalt
- risikoen for at en force majeure inntreffer utenfor forsikredes land, for eksempel krigslignende hendelser, i den grad virkningene av denne ikke er forsikret på annen måte

”privat kredittforsikringsgiver”: et annet selskap eller en annen organisasjon enn en statlig forsikringsgiver som tilbyr eksportkredittforsikring,

”kvotegjenforsikring”: gjenforsikring som krever at forsikringsgiveren overfører, og at gjenforsikringsgiver godtar, en gitt prosentdel av hver risiko innenfor et gitt forretningsområde som tegnes av forsikringsgiveren,

”gjenforsikring”: forsikring som en forsikringsgiver kjøper av en annen forsikringsgiver for å håndtere risiko ved å redusere egen risiko,

”risikoperiode”: produksjonsperioden pluss kredittperioden,

”dekning av enkeltrisiko”: dekning av alle salg fra én kjøper eller av en enkeltavtale med én kjøper,

”offentlig forsikringsgiver” et selskap eller en annen organisasjon som tilbyr eksportkredittforsikring med støtte fra eller på vegne av en EØS-stat, eller en EØS-stat som tilbyr eksportkredittforsikring,

”tilleggsdekning”: ytterligere dekning utover en kredittgrense fastsatt av en annen forsikringsgiver,

”samlet omsetningsforsikring”: en annen kredittforsikringspolise enn dekning av enkeltrisiko, det vil si en kredittforsikring som dekker hele eller deler av forsikredes kredittsalg samt fordringer i forbindelse med salg til flere kjøpere.

3 Avendelse av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1

3.1 Generelle prinsipper

- 10) EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 fastsetter at "støtte gitt av EFs medlemsstater eller EFTA-statene eller støtte gitt av statsmidler i enhver form, som vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, [skal] være uforenlig med denne avtales funksjon i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene".
- 11) Dersom eksportkredittforsikring tilbys av offentlige forsikringsgivere, innbærer det statsstøtte. Statens engasjement kan gi forsikringsgivere og/eller eksportører en selektiv fordel og kan dermed vri eller true med å vri konkurransen og påvirke handelen mellom EØS-statene. Følgende prinsipper er utformet for å gi veiledning om hvordan slike tiltak vil bli vurdert i henhold til statsstøtteregele.

3.2 Støtte til forsikringsgivere

- 12) Dersom offentlige forsikringsgivere har visse fordeler sammenlignet med private kredittforsikringsgivere, kan det innebære statsstøtte. Fordelene kan anta forskjellige former og kan for eksempel omfatte
- a) statsgarantier på lån og tap,
  - b) unntak fra kravet om å opprette tilstrekkelige reserver og øvrige krav som følger av unntaket fra eksportkredittforsikring for virksomhet som utøves for statens regning eller med statsgaranti i henhold til første rådsdirektiv 73/239/EØF av 24. juli 1973 om samordning av lover og forskrifter om adgang til å starte og utøve virksomhet innen direkte forsikring med unntak av livsforsikring⁽⁴⁾,
  - c) nedsettelse av eller fritak for avgifter som normalt skal betales (for eksempel selskapskatt og avgifter på forsikringspoliser),
  - d) bevilgning av statsstøtte eller statlige kapitaltilskudd eller andre former for finansiering som ikke er i samsvar med markedsinvestorprinsippet,
  - e) statlig tjenesteyting i naturalia, for eksempel tilgang til og bruk av statlig infrastruktur, anlegg eller fortrolige opplysninger på vilkår som ikke gjenspeiler deres markedsverdi,
  - f) direkte gjenforsikring av staten eller direkte statlig gjenforsikringsgaranti på gunstigere vilkår enn dem som er tilgjengelige på det private gjenforsikringsmarkedet, noe som fører til underprising av gjenforsikringsdekningen eller til at det kunstig skapes en kapasitet som ikke ville oppstått på det private markedet.

3.3 Forbud mot statsstøtte til eksportkreditt

- 13) Fordelene for offentlige forsikringsgivere oppført i nr. 12 med hensyn til markedsmessig risiko påvirker handelen med kredittforsikringstjenester innenfor EØS. Disse fører til variasjoner i den forsikringsdekningen som er tilgjengelig for markedsmessig risiko i ulike EØS-stater. Dette vrir konkurransen blant forsikringsgivere i ulike EØS-stater og kan ha avsmittende virkning på handelen innenfor EØS, uavhengig av om det dreier seg om eksport innenfor eller utenfor EØS⁽⁵⁾. Det er derfor nødvendig å definere vilkårene som offentlige forsikringsgivere kan utøve virksomhet på, dersom de har slike fordeler i forhold til private kredittforsikringsgivere, for å sikre at de ikke drar fordel av statsstøtte. Dette krever at de ikke skal kunne forsikre markedsmessig risiko.
- 14) Fordeler for offentlige forsikringsgivere føres tidvis over på eksportører, i det minste delvis. Disse fordelene kan vri konkurranse og handel og utgjøre statsstøtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1. Dersom vilkårene for å levere eksportkredittforsikring av midlertidig ikke-markedsmessig risiko, som fastsatt i avsnitt 4.3 i disse retningslinjene, er oppfylt, vil imidlertid Overvåkningsorganet innta det standpunkt at ingen ubehørig fordel er ført over på eksportører.

⁽⁴⁾ EFT L 228 av 16.8.1973, s. 3, jf. nr. 2 i vedlegg IX til EØS-avtalen.

⁽⁵⁾ I sin dom i sak C-142/87 *Kongeriket Belgia mot Europakommisjonen*, anførte Europadomstolen at ikke bare støtte til eksport innenfor Unionen, men også støtte til eksport utenfor Unionen kan påvirke konkurranse og handel innenfor Unionen. Begge formene for virksomhet er forsikret av eksportforsikringsgivere, og støtte til begge kan derfor påvirke konkurranse og handel innenfor Unionen.

4 Vilkår for eksportkredittforsikring av midlertidig ikke-markedsmessig risiko

4.1 Generelle prinsipper

- 15) Som det framgår av nr. 13 kan offentlige forsikringsgivere, dersom de har fordeler sammenlignet med private kredittforsikringsgivere slik det er beskrevet i nr. 12, ikke forsikre markedsmessig risiko. Dersom offentlig forsikringsgivere eller deres datterselskaper ønsker å forsikre markedsmessig risiko, må de i den forbindelse sikre at de verken direkte eller indirekte drar fordel av statsstøtte. De må derfor være i besittelse av et visst beløp i egne midler (en solvensmargin, herunder et garantifond) og tekniske avsetninger (en utjevningsreserve), og de må ha fått den tillatelsen som kreves i henhold til direktiv 73/239/EØF. De må dessuten minst innføre en særskilt forvaltning og føre atskilte regnskaper for forsikring av markedsmessig risiko og ikke-markedsmessig risiko for statens regning eller med statsgaranti, for å vise at de ikke mottar statsstøtte for forsikring av markedsmessig risiko. Regnskapene for virksomhet som forsikres for forsikringsgiverens egen regning bør etterkomme rådsdirektiv 91/674/EF⁽⁶⁾.
- 16) EFTA-stater som tilbyr gjenforsikring til en eksportkredittforsikringsgiver gjennom deltakelse eller engasjement i gjenforsikringsavtaler i privat sektor som dekker markedsmessig og ikke-markedsmessig risiko, må kunne påvise at ordningene ikke innebærer statsstøtte som nevnt i nr. 12 bokstav f).
- 17) Offentlige forsikringsgivere kan på vilkårene fastsatt i disse retningslinjene tilby eksportkredittforsikring av midlertidig ikke-markedsmessig risiko.

4.2 Unntak fra definisjonen av markedsmessig risiko: midlertidig ikke-markedsmessig risiko

- 18) Med forbehold for definisjonen av markedsmessig risiko anses visse kommersielle og politiske risikoer for kjøpere som er etablert i land oppført i tillegget, som midlertidig ikke-markedsmessig risiko i følgende tilfeller:
  - a) Dersom Overvåkningsorganet beslutter midlertidig å utelukke ett eller flere land fra listen over land med markedsmessig risiko i tillegget, ved hjelp av ordningen beskrevet i avsnitt 5.2, fordi kapasiteten på det private forsikringsmarkedet ikke kan dekke alle økonomisk berettigede risikoer i det berørte landet eller de berørte landene.
  - b) Dersom Overvåkningsorganet etter å ha mottatt en melding fra en EFTA-stat fastslår at de risikoer som små og mellomstore bedrifter etter definisjonen i kommisjonsrekommendasjon av 6. mai 2003 om definisjonen av svært små, små og mellomstore bedrifter⁽⁷⁾, med en samlet eksportomsetning på høyst to millioner euro, er utsatt for, midlertidig skal anses som ikke-markedsmessige for eksportører i melder-EFTA-staten.
  - c) Dersom Overvåkningsorganet etter å ha mottatt en melding fra en EFTA-stat beslutter at dekning av enkeltrisiko med en risikoperiode på minst 181 dager og under to år midlertidig skal anses som ikke-markedsmessig for eksportører i melder-EFTA-staten.
  - d) Dersom Overvåkningsorganet etter å ha mottatt en melding fra en EFTA-stat beslutter at visse risikoer på grunn av en mangel på eksportkredittforsikring midlertidig skal anses for ikke-markedsmessige for eksportører i melder-EFTA-staten.
- 19) For å gjøre konkurransevridningene i EØS-markedet så små som mulig, kan risikoer som midlertidig anses som ikke-markedsmessige i samsvar med nr. 18, forsikres av offentlige forsikringsgivere forutsatt at de oppfyller vilkårene i avsnitt 4.3.

4.3 Vilkår for dekning av midlertidig ikke-markedsmessig risiko

4.3.1 Dekningens kvalitet

- 20) Kvaliteten på den dekningen som offentligere forsikringsgivere tilbyr må være i samsvar med markedsstandardene. Det er dermed bare økonomisk berettigede risikoer, det vil si risikoer som

⁽⁶⁾ Rådsdirektiv 91/674/EF av 19. desember om forsikringsforetaks årsregnskaper og konsoliderte regnskaper (EFT L 374 av 31.12.1991, s. 7), tilpasset til EØS-avtalen gjennom EØS-komiteens beslutning nr. 7/94 (EFT L 160 av 28.6.1994, og EØS-tillegget til EFT nr. 17 av 28.6.1994).

⁽⁷⁾ EUT L 124 av 20.5.2003, s. 36.

er akseptable på grunnlag av fornuftige forsikringsprinsipper, som kan dekkes. Den høyeste dekningsprosenten skal være 95 % for kommersiell risiko og politisk risiko, og karenstiden skal være minst 90 dager.

4.3.2 Forsikringsprinsipper

- 21) Fornuftige forsikringsprinsipper skal alltid anvendes ved risikovurdering. Risikoen i forbindelse med finansielt ustabile transaksjoner skal følgelig ikke være dekningsberettiget under offentlige støtteordninger. Med henblikk på disse prinsippene må kriteriene for risikoovertakelse være tydelige. Dersom en forretningsforbindelse allerede eksisterer, må eksportører ha en positiv handels- og/eller betalingserfaring. Kjøpere må være uten tidligere erstatningskrav, sannsynligheten for kjøperens mislighold av sine betalingsforpliktelser må være akseptabel og deres interne og/eller eksterne kredittverdighet må også være akseptabel.

4.3.3 Hensiktsmessig prissetting

- 22) I forbindelse med avtaler om eksportkredittforsikring må den som bærer risikoen få et passende vederlag. For å minske faren for at private kredittforsikringsgivere skal trenge ut, må gjennomsnittspremiene i offentlige støtteordninger være høyere enn de gjennomsnittspremiene som private kredittforsikringsgivere krever for tilsvarende risiko. Dette kravet sikrer utfasing av statlige inngrep, ettersom den høyere premien vil sikre at eksportørene går tilbake til private kredittforsikringsgivere så snart markedsvilkårene tillater, og risikoen blir markedsmessig igjen.
- 23) Prissettingen anses som hensiktsmessig dersom minstepremien⁽⁸⁾ ("sikkerhetsavgift") for kjøperens relevante risikokategori⁽⁹⁾ som angitt i tabellen under, anvendes. Sikkerhetsavgiften får anvendelse med mindre EFTA-statene kan dokumentere at disse satsene ikke egner seg for den berørte risikoen. For en samlet omsetningsforsikring må risikokategorien tilsvare den gjennomsnittlige risikoen for de kjøpere som dekkes av politen.

Risikokategori	Årlig risikopremie ⁽¹⁰⁾ (% av forsikret volum)
Utmerket ⁽¹¹⁾	0,2 – 0,4
God ⁽¹²⁾	0,41 – 0,9
Tilfredsstillende ⁽¹³⁾	0,91 – 2,3
Svak ⁽¹⁴⁾	2,31 – 4,5

- 24) For koassuranse, kvotegjenforsikring og tilleggsdekning anses prissettingen som hensiktsmessig bare dersom den påkrevde premien er minst 30 % høyere enn den (opprinnelige) premien en privat kredittforsikringsgiver tilbød.
- 25) Risikopremien må tillegges et administrasjonsgebyr uavhengig av avtalens løpetid for at prissettingen skal anses for hensiktsmessig.

4.3.4 Åpenhet og rapportering

- 26) EFTA-statene skal på nettstedet til offentlige forsikringsgivere offentliggjøre ordningene som er innført for risikoer som midlertidig anses som ikke-markedsmessige i samsvar med nr. 18, der alle gjeldende vilkår angis.

⁽⁸⁾ For hver relevant risikokategori fastsettes intervallet for sikkerhetsavgiften på grunnlag av ettårige kredittbryteavtaler, basert på en sammensatt vurdering av kredittverdighet inkludert vurdering av kredittverdigheten til alle de tre store kredittvurderingsbyråene (Standard & Poor, Moody's og Fitch) de siste fem årene (2007–2011), der det formodes at den gjennomsnittlige skadefrekvensen for kortsiktig eksportkredittforsikring er 40 %. Intervallene ble deretter gjort fortløpende for å ta større hensyn til det faktum at risikopremier ikke er konstante over tid.

⁽⁹⁾ Kjøperens risikokategori bygger på kredittvurderinger. Kredittvurderingene må ikke komme fra bestemte kredittvurderingsbyråer. Nasjonale kredittvurderingssystemer eller kredittvurderingssystemer som bankene bruker, godtas også. For foretak uten en offentlig kredittvurdering kan en kredittvurdering som bygger på verifiserbare opplysninger anvendes.

⁽¹⁰⁾ Trygg havn for en 30-dagers forsikringsavtale kan oppnås ved å dele den årlige risikopremien på 12.

⁽¹¹⁾ Risikokategorien "utmerket" omfatter risiko som tilsvare kredittvurderingene AAA, AA+, AA, AA-, A+, A og A- hos Standard & Poor.

⁽¹²⁾ Risikokategorien "god" tilsvare kredittvurderingene BBB+, BBB eller BBB- hos Standard & Poor.

⁽¹³⁾ Risikokategorien "tilfredsstillende" tilsvare kredittvurderingene BB+, BB eller BB- hos Standard & Poor.

⁽¹⁴⁾ Risikokategorien "svak" tilsvare kredittvurderingene B+, B eller B- hos Standard & Poor.

- 27) De må framlegge årlige rapporter for Overvåkningsorganet om risikoer som midlertidig anses som ikke-markedsmessige i samsvar med nr. 18 og som dekkes av offentlige forsikringsgivere. De må gjøre dette seneste 31. juli året etter støttetildelingen.
- 28) Rapporten må omfatte opplysninger om bruken av hver enkelt ordning, herunder særlig de samlede tillatte kredittgrensene som er bevilget, forsikret omsetning, pålagte premier, forsikringskrav som er registrert og innfridd, inndrevne beløp og ordningens administrative kostnader. Overvåkningsorganet vil offentliggjøre rapportene på sitt nettsted.

5 Saksbehandlingsspørsmål

5.1 Generelle prinsipper

- 29) Risikoene angitt i nr. 18 bokstav a) kan dekkes av offentlige forsikringsgivere på vilkårene i avsnitt 4.3. Overvåkningsorganet trenger ikke å meldes i slike saker.
- 30) Risikoene angitt i nr. 18 bokstav b), c) og d) kan dekkes av offentlige forsikringsgivere på vilkårene i avsnitt 4.3 og etter melding til og godkjenning av Overvåkningsorganet.
- 31) Dersom et av vilkårene i avsnitt 4.3 ikke oppfylles, betyr ikke det at eksportkredittforsikringen eller forsikringsordningen automatisk er forbudt. Dersom en EFTA-stat ønsker å avvike fra et av vilkårene eller dersom det er tvil om en planlagt eksportkredittforsikringsordning oppfyller vilkårene i disse retningslinjene, må EFTA-statene melde ordningen til Overvåkningsorganet.
- 32) Analyser i henhold til statsstøttereglene påvirker ikke et gitt tiltaks forenlighet med andre bestemmelser i EØS-avtalen.

5.2 Endring av listen over land med markedsmessig risiko

- 33) Når Overvåkningsorganet skal vurdere om mangelen av privat kapasitet er stor nok til å berettige at et land midlertidig utelukkes fra listen over land med markedsmessig risiko som nevnt i nr. 18 bokstav a), vil det ta hensyn til følgende faktorer i prioritert rekkefølge:
- a) Innskrenking av den private kredittforsikringskapasiteten: særlig en stor kredittforsikringsgivers avgjørelse om å ikke dekke risiko for kjøpere i det berørte landet, en betydelig nedgang i samlede forsikrede beløp eller en betydelig nedgang i godkjenningsgraden i det berørte landet innenfor en periode på seks måneder.
  - b) Dårligere kredittvurdering: særlig plutselige endringer i kredittvurderingene innen en seksmånedersperiode, for eksempel flere nedgraderinger av uavhengige kredittvurderingsbyråer eller en stor økning i kredittbytteavtaler.
  - c) Dårligere resultat i næringslivet: særlig en tydelig insolvensøkning i det berørte landet innenfor en periode på seks måneder.
- 34) Når markedskapasiteten ikke er god nok til å dekke alle økonomisk berettigede risikoer, kan Overvåkningsorganet gjennomgå listen over land med markedsmessig risiko, enten etter anmodning fra en EFTA-stat eller på eget initiativ.
- 35) Dersom Overvåkningsorganet akter å endre listen over land med markedsmessig risiko i tillegget, vil det holde samråd med og innhente opplysninger fra EFTA-statene, private kredittforsikringsgivere og berørte parter. Samrådet og hva slags opplysninger som ønskes vil bli kunngjort på Overvåkningsorganets nettsted. Perioden for samråd vil vanligvis ikke være lenger enn 20 virkedager. Når Overvåkningsorganet på grunnlag av innsamlede opplysninger beslutter å endre listen over land med markedsmessig risiko, vil det skriftlig underrette EFTA-statene og kunngjøre beslutningen på sitt nettsted.
- 36) Midlertidig utelukkelse av et land fra listen over land med markedsmessig risiko, vil være gyldig i ikke mindre enn 12 måneder. Forsikringspoliser i forbindelse med et land som midlertidig er utelukket fra listen som er undertegnet i løpet av denne perioden, kan være gyldig i høyst 180 dager etter den dagen den midlertidige utelukkelsen opphører. Nye forsikringspoliser kan ikke undertegnes etter den datoen. Tre måneder før den midlertidige utelukkelsen opphører, vil

Overvåkningsorganet vurdere om den midlertidige utelukkelsen av det berørte landet fra listen bør forlenges. Dersom Overvåkningsorganet beslutter at markedskapasiteten fortsatt ikke er god nok til å dekke alle økonomisk berettigede risikoer, idet det tas hensyn til faktorene i nr. 33, kan det i samsvar med nr. 35 forlenge den midlertidige utelukkelsen av landet fra listen.

5.3 Meldeplikt ved unntakene i nr. 18 bokstav b) og c)

- 37) Den dokumentasjonen Overvåkningsorganet har tilgang til viser at det kan være en ubalanse i markedet med henblikk på risikoene angitt i nr. 18 bokstav b) og c), og at disse risikoene dermed er ikke-markedsmessige.⁽¹⁵⁾ Det må imidlertid minnes om at det ikke er manglende dekning i alle EØS-stater og at situasjonen kan endre seg over tid, ettersom privat sektor kan bli interessert i dette markedssegmentet. Statlige inngrep bør tillates bare for risikoer som markedet ellers ikke ville dekke.
- 38) Dersom en EFTA-stat ønsker å dekke risikoene i nr. 18 bokstav b) eller c), må den derfor underrette Overvåkningsorganet i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 og vise i meldingen at den har tatt kontakt med de viktige kredittforsikringsgiverne og -meklerne i den EFTA-staten⁽¹⁶⁾ og gitt dem muligheten til å framlegge dokumentasjon på at det finnes dekning av de berørte risikoene der. Dersom de berørte kredittforsikringsgiverne ikke gir EFTA-staten eller Overvåkningsorganet opplysninger om vilkårene for dekning og forsikrede volumer for den typen risikoer som EFTA-staten ønsker å dekke innen 30 dager etter å ha mottatt en anmodning om å gjøre dette, eller dersom de framlagte opplysningene ikke viser at det finnes dekning for de berørte risikoene i den EFTA-staten, vil Overvåkningsorganet anse risikoene som midlertidig ikke-markedsmessige.

5.4 Meldeplikt i andre tilfeller

- 39) Når det gjelder risikoene angitt i nr. 18 bokstav d), må den berørte EFTA-staten i sin melding til Overvåkningsorganet etter overvåkningsorgans- og domstolsavtalens protokoll 3 vise at eksportører ikke kan få dekning i den berørte EFTA-staten på grunn av et leveringssjokk i det private forsikringsmarkedet, særlig at en stor kredittforsikringsgiver har trukket seg ut av den berørte EFTA-staten, redusert kapasitet eller et begrenset produktutvalg sammenlignet med andre EFTA-stater.

6 Ikrafttredelse og gyldighetsperiode

- 40) Overvåkningsorganet vil anvende prinsippene i disse retningslinjene fra den dagen de vedtas fram til 31. desember 2018.

⁽¹⁵⁾ Se melding fra Europakommisjonen til EU-medlemsstatene om anvendelsen av artikkel 107 og 108 i traktaten om Den europeiske unions virkeområde på kortsiktig eksportkredittforsikring av 6. desember 2012 (EUT C 392 av 19.12.2012, s. 1), nr. 37.

⁽¹⁶⁾ De kredittforsikringsgiverne og -meklerne som kontaktes bør være representative med hensyn til de produktene som tilbys (for eksempel tilbydere av dekning av enkeltrisiko) og størrelsen på markedet de dekker (for eksempel at de til sammen representerer en minste andel på 50% av markedet).

TILLEGG

Liste over land med markedsmessig risiko

Alle EU-medlemsstatene og EØS-EFTA-statene

Australia

Canada

Japan

New Zealand

Sveits

Amerikas forente stater

VEDTAK I EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

2013/EØS/71/02

nr. 258/13/COL

av 19. juni 2013

om å avslutte den formelle undersøkelsen av salget av Narvik kommunes rett til konsesjonskraft til Narvik Energi AS ("NEAS")**(Norge)**

EFTAs OVERVÅKNINGSORGAN (HERETTER KALT OVERVÅKNINGSORGANET) HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (heretter kalt EØS-avtalen), særlig artikkel 61–63 og protokoll 26,

under henvisning til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol (heretter kalt overvåknings- og domstolsavtalen), særlig artikkel 24,

under henvisning til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 (heretter kalt protokoll 3), særlig del II artikkel 7 nr. 2 og artikkel 13 nr. 1,

etter å ha oppfordret interesserte parter til å inngi kommentarer i henhold til disse bestemmelser⁽¹⁾, og etter å ha tatt disse kommentarene i betraktning,

og ut fra følgende betraktninger:

I. FAKTISKE FORHOLD**1. Framgangsmåte**

- 1) En klage ble ved brev av 7. januar 2009 framsatt mot Narvik kommune (heretter kalt Narvik) angående salget av Narvik kommunes rett til konsesjonskraft til Narvik Energi AS (heretter kalt NEAS). Brevet ble mottatt og registrert av Overvåkningsorganet 14. januar 2009.⁽²⁾ Ved brev av 16. juli 2009⁽³⁾ anmodet Overvåkningsorganet om ytterligere opplysninger fra norske myndigheter. Norske myndigheter etterkom denne anmodningen ved brev av 2. oktober 2009.⁽⁴⁾
- 2) Ved vedtak nr. 393/11/COL (heretter kalt vedtak 393/11/COL) innledet Overvåkningsorganet 14. desember 2011 undersøkelsen fastsatt i overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del 1 artikkel 1 nr. 2. Ved brev av 23. februar 2012⁽⁵⁾ oversendte norske myndigheter sine kommentarer til vedtaket.
- 3) Vedtaket ble 26. april 2012 offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* og EØS-tillegget til dette⁽⁶⁾. Overvåkningsorganet mottok ved e-post av 25. mai 2012⁽⁷⁾ kommentarer fra en berørt tredjemann. Overvåkningsorganet videresendte ved e-post av 28. juni 2012⁽⁸⁾ disse til norske myndigheter. Ved brev av 30. november 2012⁽⁹⁾ oversendte norske myndigheter ytterligere opplysninger.

2. Klagen

- 4) Klageren hevder at Narvik ved å inngå en avtale med NEAS om salg av 128 GWh årlig konsesjonskraft i en periode på 50,5 år, har solgt sine rettigheter til å kjøpe konsesjonskraften til langt under markedspris og dermed gitt NEAS ulovlig statsstøtte.
- 5) Klageren hevder videre at beslutningen om å inngå avtalen ble truffet av Narvik kommunestyre på grunnlag av feilaktige og/eller ufullstendige opplysninger. Angivelige ekspertrapporter som var kritiske til avtalens varighet og den iboende vanskeligheten med å fastsette en markedspris for elektrisk kraft, ble ikke avdekket for kommunestyret før det ble besluttet å inngå avtalen.

⁽¹⁾ Offentliggjort i EUT C 121 av 26.4.2012, s. 25, og EØS-tillegget nr. 23 av 26.4.2012, s. 1.

⁽²⁾ Dok. nr. 504391.

⁽³⁾ Dok. nr. 519710.

⁽⁴⁾ Dok. nr. 532247–532256.

⁽⁵⁾ Dok. nr. 626050.

⁽⁶⁾ Se fotnote 1.

⁽⁷⁾ Dok. nr. 635920.

⁽⁸⁾ Dok. nr. 639486.

⁽⁹⁾ Dok. nr. 655297–655305.

3. Den norske konsesjonskraftordningen

- 6) I Norge kreves det normalt en konsesjon for å drive større vannkraftverk. Anlegg som har konsesjon til vassdragsutbygging er forpliktet til å selge et bestemt volum av sin årsproduksjon til den kommunen de befinner seg i. Den mengden elektrisk kraft som kommunen har rett til å kjøpe, kalles konsesjonskraft. Dette systemet er fastsatt i § 2-12 i industrikonsesjonsloven⁽¹⁰⁾ og i § 12-15 i vassdragsreguleringsloven.⁽¹¹⁾
- 7) Den lovmessige begrunnelsen er at kommunene bør være sikret en tilstrekkelig forsyning av elektrisk kraft til en rimelig pris, så konsesjonskraftens volum fastsettes dermed på grunnlag av hver enkelt kommunes generelle energiforsyningsbehov⁽¹²⁾ og kan være på opptil 10 % av et anleggs årsproduksjon. Kommunene er imidlertid ikke pålagt begrensninger med hensyn til utnytting av konsesjonskraft. Kommunene kan dermed bruke, selge eller organisere konsesjonskraften etter eget ønske.
- 8) Kommunenes rett medfører ingen plikt til å kjøpe konsesjonskraft. Når det gjelder konsesjoner fra før 1983, kan en kommune som har besluttet å ikke utøve sin rett til konsesjonskraft, miste den retten til konsesjonskraft i all framtid.
- 9) Loven fastsetter to prissettingsordninger for konsesjonskraft, den første for konsesjoner gitt før 10. april 1959 og den andre for konsesjoner gitt 10. april 1959 eller senere.
- 10) For konsesjoner gitt før 10. april 1959 fastsettes konsesjonskraftprisen som en funksjon av hvert enkelt kraftverks kostpris, pluss en premie på 20 %. Denne modellen benyttes fortsatt på konsesjoner gitt før 10. april 1959, og kalles heretter "kostprismodellen". Konsesjonskraft som selges etter den prissettingsmodellen blir heretter kalt "kostpriskonsesjonskraft".
- 11) For konsesjoner gitt etter 10. april 1959 fastsettes konsesjonsprisen av Olje- og energidepartementet på grunnlag av gjennomsnittskostnaden for et representativt utvalg vannkraftverk over hele landet. Denne prissettingsmetoden blir heretter kalt "departementsprismetoden". Konsesjonskraft som er solgt etter den prissettingsmodellen blir heretter kalt "departementspriskonsesjonskraft".
- 12) Industrikonsesjonsloven fastsetter at kommunenes rett til konsesjonskraft kan revideres av Norges vassdrags- og energidirektorat (heretter kalt NVE) 20 år etter at konsesjonen ble gitt.⁽¹³⁾ Norske myndigheter har forklart at mens revisjonsprosessen kan føre til at NVE finjusterer konsesjonskraftvolumet, kan den ikke føre til vesentlige endringer i kommunens rett til konsesjonskraft. Størsteparten av Narviks konsesjonskraftrettigheter skal revideres i 2019.
- 13) Kommunene bærer kostnaden når konsesjonskraften mates inn i hovednettet.

4. Narviks konsesjonskraft

- 14) Narvik har hvert år rett til en samlet mengde på ca. 128 GWh konsesjonskraft, hvorav ca. 116,3 GWh prises etter departementsprismetoden, og de resterende 11,7 GWh prises etter kostprismetoden. Norske myndigheter har forklart at departementsprisen i 2000 var ca. NOK 0,10 og at den relevante kostprisen for Håvik og Nygård i 2000 var i området NOK 0,14–0,178.

Anleggseier på overføringstidspunktet	Anlegg	Ca. GWh/år	Prismetode
NEAS	Håkvik og Nygård	11,7	Kostpris
NEAS	Taraldsvik	1,0	Departementspris
Nordkraft	Sildvik	20,9	Departementspris
Statkraft	Skjomen, Båtsvann og Norddalen	94,4	Departementspris

⁽¹⁰⁾ 1917.12.14 nr 16 Lov om erverv av vannfall mv. (industrikonsesjonsloven).

⁽¹¹⁾ 1917-12-14 nr 17 Lov om vassdragsreguleringer (vassdragsreguleringsloven).

⁽¹²⁾ § 2-12 nr. 1 i industrikonsesjonsloven.

⁽¹³⁾ § 2-12 nr. 7 i industrikonsesjonsloven.

5. Narvik Energi AS ("NEAS")

- 15) NEAS ligger i Narvik kommune i Nordland fylke. Kommunen produserer og selger elektrisk kraft. Fram til 2001 var NEAS heleid av Narvik kommune. I 2001 solgte Narvik 49,9 % av aksjene sine til de to kraftselskapene Vesterålskraft AS og Hålogalandskraft AS.
- 16) Etter en fusjon i 2006 og en navneendring i 2009 er NEAS nå en del av selskapet Nordkraft AS ("Nordkraft").

6. Hendelser som førte til salget av konsesjonskraft

- 17) Fram til slutten av 1998 solgte Narvik sin årlige rett på ca 128 GWh konsesjonskraft til NEAS i henhold til kortsiktige og langsiktige avtaler. I begynnelsen av 1999, da de ikke kom til enighet med NEAS, solgte imidlertid Narvik sin konsesjonskraft på en kraftbørs til spotmarkedspris.
- 18) I mars 1999 utlyste kommunen en anbudskonkurranse for salget av sin konsesjonskraft for resten av 1999. Den 30. mars 1999 inngikk Narvik en avtale med høystbydende, Kraftinor AS. Prisen var NOK 109,50 per MWh. Ettersom Narvik betalte NOK 111,10 per MWh pluss innmatingskostnader på NOK 20 per MWh for konsesjonskraften, medførte denne avtalen et tap på ca. NOK 2,3 millioner for Narvik. Narvik hadde forventet et overskudd på NOK 3,5 millioner.
- 19) Den 19. oktober 1999 anbefalte formannskapet i kommunestyret (heretter kalt formannskapet) at kommunestyrets hovedmål med håndteringen av kommunens konsesjonskraft burde være å gjøre inntektene så store som mulig på lang sikt for å oppnå stabil planlegging. Den foreslåtte strategien for å nå dette målet hadde fire elementer:
- 1) Konsesjonskraft selges til høystbydende med langsiktige avtaler med en fastsatt fortjeneste, men med justeringsklausuler som gir ytterligere fortjeneste dersom prisene er vesentlig høyere enn de prosjekterte prisene i avtaleperioden.
  - 2) Konsesjonskraft selges i henhold til forskjellige avtaler av ulik varighet for å spre risikoen.
  - 3) Ordføreren gis fullmakt til å inngå avtaler i tråd med den strategien som kommunestyret har fastsatt.
  - 4) Fortjeneste av salget av konsesjonskraften plasseres i et fond som skal spres i henhold til kommunestyrets vedtak.
- 20) Kommunestyret bekreftet formannskapets anbefaling med én endring, framsatt av ordføreren og bekreftet ved en endring av strategien: I stedet for at ordføreren uttrykkelig "gis fullmakt til å inngå avtaler i tråd med strategien som kommunestyret har fastsatt" ble det i det siste vedtaket besluttet at "som et første trinn i utøvelsen av denne strategien inviteres NEAS til å drøfte deres interesse i saken slik den skissert i deres brev til kommunen av 9. november."
- 21) Et brev fra NEAS datert 9. november 1999 satte spørsmålsteget ved den foreslåtte strategien om å selge konsesjonskraften i henhold til forskjellige avtaler av ulik varighet for å spre risikoen. NEAS foreslo i stedet én langsiktig avtale ("for eksempel 50 år") og var åpen for å inkludere en prisjusteringsklausul i avtalen med Narvik.
- 22) Også i et brev datert 15. april 1999 gav NEAS uttrykk for sin interesse for å inngå en langsiktig avtale om konsesjonskraft, fortrinnsvis gjennom et kjøp med en kontant engangsbetaling, eller eventuelt som en langvarig leieavtale – med en foreslått varighet på 60 år – med årlige betalinger til Narvik.
- 23) Utover spørsmålet om konsesjonskraft ble også NEAS framtidige rolle i markedet samt Narviks rolle som eier av NEAS drøftet.
- 24) Ifølge norske myndigheter observerte NEAS på dette tidspunktet omfattende regional konsolidering blant kraftselskaper og nasjonale/internasjonale markedsdeltakeres inntreden i lokale markeder. NEAS trengte å styrke sitt egenkapitalgrunnlag for å kjøpe aksjer i andre kraftselskaper, særlig Nordkraft AS. NEAS hadde dessuten undertegnet oppdragsbrev med

Hålogaland Kraft AS og Vesterålskraft AS for å danne et regionalt produksjonsselskap og et regionalt energitransportselskap. Disse endringene skulle etter planen tre i kraft 1. januar 2001. For at NEAS skulle kunne fullføre disse transaksjonene med en kombinasjon av egenkapital og lånt kapital, ble det forventet at Narvik – NEAS' eneste eier – skulle tilføre NEAS ytterligere egenkapital.

- 25) På et kommunestyremøte 16. desember 1999 ble det besluttet at kommunens eierandel i NEAS, selskapets kapitalbehov og håndteringen av konsesjonskraft burde vurderes i fellesskap av et forhandlingsteam bestående av ordføreren, varaordføreren, lederen for opposisjonen samt kommuneforvaltningens leder, nestleder og innkjøpsleder ("forhandlingsteamet").

7. Eksterne vurderinger

- 26) NEAS bestilte to rapporter fra Arthur Andersen (heretter kalt AA) og Deloitte & Touche (heretter kalt DT) for å fastsette verdien av departementspriskonsesjonskraften. AA-rapporten anvender en metode med netto nåverdi, men beskriver ikke de underliggende antakelser i detalj. DT-rapporten anvender en metode med netto nåverdi, men forklarer grundigere enn AA-rapporten relevante antakelser og beregninger. DT-rapporten forklarer for eksempel i detalj hvordan den påkrevde fortjenesten fastsettes på grunnlag av prisfastsettelsesmodellen for anleggsmidler, og hvordan den vektete gjennomsnittlige kapitalkostnaden fastsettes. Analysen inneholder dessuten en detaljert beskrivelse av beregningen av konsesjonsprisen og omfatter en følsomhetsanalyse basert på endringer i både kraftprisen og vektet gjennomsnittlig kapitalkostnad.
- 27) Narvik bestilte to rapporter fra Danske Securities (heretter kalt DS1 og DS2). I den første rapporten, DS1, fikk Danske Securities i oppgave å vurdere om kommunen burde selge sin rett til konsesjonskraft i markedet eller overføre den til NEAS. I DS1 framla Danske Securities, på eget initiativ, et overslag over verdien av konsesjonskraftretten i en periode på 50 år. I tillegg til å angi sine antakelser om framtidig utvikling i kraftprisene, framla Danske Securities begrenset veiledning om hvordan verdien av kraftkonsesjonsretten var beregnet.
- 28) I DS2 anmodet Danske Securities pris- og kostnadsforventninger fra tre markedsdeltakere: CBF Kraftmegling AS (heretter kalt CBF), Norwegian Energy Brokers AS (heretter kalt NEB) og Statkraft SF (heretter kalt Statskraft). På grunnlag av disse forventningene beregnet Danske Securities konsesjonskraftrettens anslåtte markedsverdi. CBFs forventninger gav et grunnestimat på NOK 127 millioner. NEBs forventninger gav et grunnestimat på NOK 75 millioner. Ettersom NEB ikke hadde justert sine pris- og kostnadsforventninger for inflasjon, understreket Danske Securities at NEBs forventninger ikke var pålitelige. Statskrafts forventninger gav et resultat i området NOK 115–140 millioner. På grunnlag av disse tre vurderingene var Danske Securities konklusjon at konsesjonskraftrettens netto nåverdi ville ligge mellom NOK 100 og 140 millioner.
- 29) De fire rapportene er oppsummert i tabellen under. Rapporten omtales heretter samlet som "de fire rapportene".

Rapport	Rapportens forfatter	Rapportens dato	Rapporten bestilt av	Vurdert konsesjonskraftvolum (i GWh) ⁽¹⁴⁾	Periode (i år)	Anslått netto nåverdi (i NOK millioner)
AA	Arthur Andersen	20.5.1999	NEAS	115,3	50	71,4–117,4 ⁽¹⁵⁾
DS1	Danske Securities	14.2.2000	Narvik	116,3	50	80–145
DS2	Danske Securities	23.2.2000	Narvik	116,3	50	100–140
DT	Deloitte & Touche	3.5.2000	NEAS	116,3	50,5	110–130

⁽¹⁴⁾ Det virker som at DS1-, DS2- og DT-rapportene dekker departementspriskonsesjonskraft produsert av Taraldsvik, Sildvik, Skjomen, Båtsvann og Norddalen. Til tross for at DS2-rapporten ikke uttrykkelig angir mengden konsesjonskraft som er vurdert, er det ingenting som tilsier at den ikke dekker det samme volumet som DS1-rapporten. AA-rapporten dekker produksjonen ved de samme anleggene med unntak av Taraldsvik.

⁽¹⁵⁾ Med et grunnestimat på NOK 87,7 millioner.

8. Interne vurderinger

- 30) I tillegg til den eksterne rådgivningen foretok innkjøpslederen i Narvik kommune sine egne vurderinger.
- 31) I den første vurderingen som ble presentert for formannskapet i oktober 1999, var hans konklusjon at den samlede risikoen for kommunen var høy for langsiktige avtaler, det vil si avtaler på mellom 10 og 40 år.
- 32) I den andre vurderingen, som ble presentert for forhandlingsteamet 16. mars 2000, ble ulike muligheter for behandling av konsesjonskraft drøftet. På dette tidspunktet hadde imidlertid forhandlingsteamet innskrenket virkeområdet for hans mandat til bare vurdering av risiko, termin, skattekonsekvenser og fortjenestemaksimering for tre scenarioer (der alle innebærer at Narvik overdrar konsesjonskraftretten til NEAS i en periode på 50 år og begrenser sin eierandel i NEAS). Til tross for dette hadde innkjøpslederen i sin andre vurdering fortsatt fokus på betydningen av avtalens varighet. Hans vurdering av konsesjonskraftrettens marginalverdi over tid var at "å inngå en meget langvarig avtale, som for eksempel 50 år, gir svært liten tilleggsverdi for oss som selgere i forhold til en kortere avtale (for eksempel 20 år med NOK 83 millioner)".
- 33) Etter interne drøftinger av fordeler og ulemper ved langsiktige avtaler anbefalte forhandlingsteamet kommunestyret at en avtale med en varighet på 50,5 år var hensiktsmessig for å redusere kommunens risiko og for å oppnå langsiktig planlegging.

9. Salget av konsesjonskraft

- 34) NEAS ønsket bare å kjøpe de 116,3 GWh med departementspriskonsesjonskraft. I forhandlingene med selskapet insisterte imidlertid Narvik på at deres konsesjonskraftrett måtte kjøpes i sin helhet, og at de 11,7 GWh med kostpriskonsesjonskraft derfor måtte kjøpes sammen med departementspriskonsesjonskraften.
- 35) I mai 2000 ble partene omsider enige om at all konsesjonskraften på 128 GWh skulle omfattes av avtalen, og at NEAS skulle betale NOK 120 millioner for departementspriskonsesjonskraften og NOK 6 millioner for kostpriskonsesjonskraften.
- 36) Den 25. mai 2000 besluttet kommunestyret formelt at kommunen skulle selge sin årlige rett til 128 GWh konsesjonskraft til NEAS i 50,5 år for NOK 126 millioner.
- 37) Den 16. oktober 2000 undertegnet Narvik og NEAS avtalen der Narvik solgte konsesjonskraftretten på vilkårene beskrevet ovenfor. Ingen prisjusteringsordning inngikk i avtalen, og pengene skulle betales som en kontant engangsbetaling.
- 38) Den 29. november 2000 undertegnet Narvik og NEAS en tilleggsavtale, der NEAS ved kjøpet av konsesjonskraftretten forpliktet seg til å betale Narvik NOK 60 millioner kontant og de resterende NOK 66 millioner som et kapitalbidrag i naturalia tilført NEAS (som på det tidspunktet var heleid av kommunen).

10. Salg av NEAS-aksjer

- 39) I 2001 solgte Narvik 49,99 % av sine aksjer i NEAS til Vesterålskraft AS og Hålogalandskraft AS.

11. Kommentarer fra norske myndigheter

- 40) Norske myndigheter mener at avtalen med NEAS ble inngått på markedsvilkår. De legger for det første vekt på at avtalen ble inngått fordi Narviks var i økonomiske vanskeligheter og trengte likvid kapital. For det andre hadde NEAS behov for å gjennomgå en rekapitalisering slik at det kunne omorganiseres til et større regionalt selskap. Og til slutt, på det tidspunktet avtalen ble inngått, hadde kommunen solgt konsesjonskraft med tap fordi konsesjonskraftprisen var høyere enn den prisen som ble oppnådd i markedet. I perioden april–desember 1999, for eksempel, tapte Narvik NOK 2,3 millioner på salg av konsesjonskraft.

- 41) Når det gjelder juridisk risiko, har norske myndigheter forklart at NEAS bærer hele risikoen. De hevder at risikoen sannsynligvis vil være redusert mengde framfor økt mengde konsesjonskraft som ville redusere sannsynligheten for støtte.
- 42) Norske myndigheter hevder at den egnede referanseverdien i markedet for avtalen på 50,5 år er et permanent salg av et kraftverk, og etter justering for relevante forskjeller var de prisene NEAS oppnådde i samsvar med prisnivåene ved salg av kraftverk i den samme perioden.
- 43) Når det gjelder prisopplysninger om salg av kraftverk i 2000, viser norske myndigheter til en såkalt sanntidsrevisjon av markedet for elektrisk kraft for år 2000 foretatt av Pareto ("Pareto-revisjonen"). I den revisjonen ser det ut til at markedsprisene for solgte kraftverk i 2000 varierte mellom NOK 1,64 og 1,77 per KWh årlig produksjonskapasitet. Narviks salg av konsesjonskraftrett tilsvarer ca. NOK 1,00 per kWh årlig produksjonskapasitet. I henhold til norske myndigheter kan forskjellen mellom disse tallene forklares av følgende faktorer.
- 44) For det første, i 2000 utgjorde typiske driftskostnader inkludert pågående reinvestering (uten nedskrivning) for et nytt kraftverk ca. NOK 0,05 per KWh per år (pluss innmatingskostnader). NEAS' forventede løpende betaling var dobbel: ca. NOK 0,10 per KWh per år (pluss innmatingskostnader) for departementspriskonsesjonskraft og mellom NOK 0,14 og 0,178 per KWh (pluss innmatingskostnader) per år for konsesjonskraft fra før 10. april 1959. I 2000 var den forventede markedsprisen ca. NOK 0,12 per KWh. År 2000-scenariet ville dermed føre til en nettogevinst på NOK 0,07 per KWh for en kraftverkseier sammenlignet med NOK 0,02 per KWh på konsesjonskraften. På det tidspunktet avtalen ble inngått var den anslåtte 2010-prisen NOK 0,20. På grunnlag av det anslaget ville år 2000-scenariet føre til en nettogevinst på NOK 0,15 per KWh for en kraftverkseier sammenlignet med NOK 0,10 per KWh på konsesjonskraften.
- 45) For det andre hevder norske myndigheter at prisene for salget av de fem kraftverkene i Pareto-revisjonen må reduseres med ca. 10–15 % ved anvendelse av en kapitaliseringssats på 4 % for å utligne forskjellen mellom kapitaliseringen på ubestemt tid (en kapitaliseringsfaktor på 25) og i løpet av 50 år (en kapitaliseringsfaktor på 21,48).
- 46) Norske myndigheter legger dessuten til at de tidlige årene har størst innvirkning på beregningen av netto nåverdi, og at tunge reinvesteringsskostnader ved eierskap typisk oppstår på et senere tidspunkt og derfor har liten reduserende innvirkning på beregningen av netto nåverdi.
- 47) Idet det tas hensyn til dette, hevder norske myndigheter at det er tett sammenheng mellom salg av kraftverk til ca. NOK 1,64–1,77 per KWh årlig produksjonskapasitet, på den ene side, og nettleie (betaling for tilgang til elektrisk kraft i 50,5 år) på ca. NOK 1,00 per KWh konsesjonskraft, på den annen side.
- 48) Norske myndigheter hevder derfor at en sammenligning som justerer for disse faktorene viser at den prisen NEAS betalte for konsesjonskraften kunne sammenlignes med prisen for kraftverk solgt i den samme perioden, og de tilføyer at konklusjonen om prisnivået støttes av DT-rapporten og de to nye DS-rapportene som daterer fra før avtalen om konsesjonskraft i 50,5 år ble inngått.
- 49) Med henvisning til Overvåkningsorganets retningslinjer for statsstøtte om elementer av statsstøtte i forbindelse med offentlige myndigheters salg av grunn og bygninger (heretter kalt retningslinjene)⁽¹⁶⁾ hevder norske myndigheter at en anbuds konkurranse det ikke er knyttet vilkår til er den eneste metoden som Overvåkningsorganet har godkjent for fastsettelse av markedspriser på salg av offentlige eiendeler. Norske myndigheter understreker at Overvåkningsorganet i retningslinjene også anerkjenner at en markedspris uten støtte kan fastsettes på grunnlag av en uavhengig ekspertvurdering. Norske myndigheter angir at DT-rapporten og de to DS-rapportene ble framlagt før den 50,5 år lange avtalen ble inngått. Den andre DS-rapporten fastsatte verdien på grunnlag av "direkte markedsundersøkelse", som ifølge norske myndigheter førte til en markedsprøving som ligner en anbuds konkurranse. Norske myndigheter angir dessuten at sluttprisen var innenfor det øverste nivået i de tre vurderingene.

⁽¹⁶⁾ EUT L 137 av 8.6.2000, s. 28.

- 50) Norske myndigheter hevder videre at det var hensiktsmessig å ikke inkludere en prisjusteringsklausul i avtalen, ettersom kjøpsprisen ble betalt som en engangsbetaling og ikke løpende. Norske myndigheter hevder at det faktum at salget ble gjort gjennom en engangsbetaling – delvis i kontanter og delvis som bidrag i naturalia – som ligner et permanent kraftverksalg – gjør det ”unaturlig og meget uvanlig” å inkludere en prisjusteringsklausul. Norske myndigheter hevder dessuten at i kraft av modellen med bidrag i naturalia ville en etterfølgende justering trolig også vært ulovlig etter bestemmelsene i aksjeloven.⁽¹⁷⁾

12. Kommentarer fra tredjemann

- 51) Én tredjemann, NEAS (nå Nordkraft), sendte inn kommentarer til vedtak 393/11/COL. NEAS er i hovedsak enig i norske myndigheters synspunkter.

II. VURDERING

1. Om det foreligger statsstøtte

- 52) EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 lyder:

”Med de unntak som er fastsatt i denne avtale, skal støtte gitt av EFs medlemsstater eller EFTA-statene eller støtte gitt av statsmidler i enhver form, som vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, være uforenlig med denne avtales funksjon i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene.”

- 53) Det følger av denne bestemmelsen, at for at statsstøtte skal foreligge, må tiltaket gi mottakeren en økonomisk fordel. I det følgende vurderer Overvåkningsorganet om det foreligger en slik økonomisk fordel i den aktuelle saken.

2. Økonomisk fordel

- 54) Den europeiske unions domstol har angitt at for å kunne bekrefte om et statlig tiltak utgjør statsstøtte, må det fastsettes om mottakerforetaket får en økonomisk fordel som det ikke ville fått på normale markedsvilkår.⁽¹⁸⁾ For å vurdere om det foreligger en økonomisk fordel, anvender Overvåkningsorganet prinsippet om en (hypotetisk) markedsinvestor.⁽¹⁹⁾
- 55) Dersom den aktuelle transaksjonen ble gjennomført i samsvar med prinsippet om normal markedsatferd, det vil si om kommunen solgte konsesjonskraftretten til markedsverdi, og prisen og vilkårene for transaksjonen ville vært akseptable for en privat investor som opererer i en markedsøkonomi, ville den ikke gi NEAS noen økonomisk fordel og dermed ikke utgjøre statsstøtte. Statsstøtte kunne imidlertid være til stede dersom transaksjonen ikke ble utført til markedspris.
- 56) I denne vurderingen kan ikke Overvåkningsorganet erstatte Narviks forretningsmessige bedømmelse med sin egen, noe som tilsier at kommunen, som eier av konsesjonskraftretten, har skjønnsmyndighet til å velge sin måte å virke på ved vanlige konkurransevilkår.
- 57) En vurdering av prisen for og vilkårene i avtalen mellom kommunen og NEAS burde bygge på de opplysningene som var tilgjengelige for Narvik da avtalen ble inngått. Generelt ville en informert forhåndsvurdering være tilstrekkelig til å utelukke statsstøtte, selv om antakelsene i vurderingen i ettertid viser seg å være feil.
- 58) I det følgende vurderer derfor Overvåkningsorganet hvorvidt Narvik handlet som privat markedsinvestor da den inngikk en avtale om å selge sin rett til konsesjonskraft.
- 59) Overvåkningsorganet er oppmerksomt på konteksten som avtalen ble inngått i. Ut fra opplysningene framlagt av norske myndigheter, forstår Overvåkningsorganet at på det tidspunktet avtalen ble inngått, var kommunen i en situasjon der den trengte både tilgang til likviditet (for å oppfylle

⁽¹⁷⁾ 1997-6-13 nr 44 Lov om aksjeselskaper (aksjeloven).

⁽¹⁸⁾ Sak C-39/94 *SFEI mot La Poste* [1996] Saml. I-3547, nr. 60.

⁽¹⁹⁾ Prinsippet om normal markedsatferd er beskrevet grundigere i Overvåkningsorganets retningslinjer for anvendelse av statsstøttereglene på offentlige foretak innenfor produksjonssektoren (EFT L 274 av 26.10.2000, s. 29).

sine låneforpliktelser) og kapital til å tilføre NEAS. I tillegg bemerkes at aksjeloven begrenset muligheten til å innlemme en prisjusteringsklausul i avtalen ved bidrag i naturalia. I 1999, før salgsavtalen ble inngått i 2000, hadde Narvik dessuten gått med tap på salg av konsesjonskraft. Kommunen hadde derfor besluttet å selge sin rett til konsesjonskraft i en lengre periode, men samtidig holde fast ved sin uttrykte strategi om å gjøre fortjenesten av konsesjonskraft så stor som mulig.

- 60) Norske myndigheter har hevdet at Overvåkningsorganet burde kunne utelukke at det dreier seg om en fordel ved å anvende prinsippene i retningslinjene på den aktuelle saken. Overvåkningsorganet bemerker at selv om retningslinjene ikke gjelder for salg av rett til å kjøpe konsesjonskraft, foreskriver de faktisk to metoder som offentlige myndigheter kan bruke for å oppnå en markedspris på salg av grunn og bygninger i offentlig eie, og som følgelig sikrer at salget ikke innebærer statsstøtte. Den første metoden for å utelukke et statsstøtteelement er salg gjennom en anbudskonkurranse som det ikke er knyttet vilkår til. Den andre, salg til en pris som er fastsatt gjennom en uavhengig ekspertvurdering foretatt i samsvar med allment aksepterte verdsettingsstandarder.
- 61) Overvåkningsorganet bemerker at salg av en eiendel gjennom en anbudskonkurranse det ikke er knyttet vilkår til normalt utelukker forekomst av en fordel. I hvert fall i åpne anbudskonkurranse med flere enn én budgiver.⁽²⁰⁾ Narviks konsesjonskraftrett ble imidlertid ikke solgt gjennom en anbudskonkurranse det ikke er knyttet vilkår til.
- 62) Både Narvik og NEAS bestilte imidlertid to vurderinger fra eksterne rådgivere, som beskrevet i ovennevnte betraktning 26) og 29). Men verken DS1, DS2 eller AA-rapportene klargjør grundig hvilken metode som er brukt for å fastsette verdsetningen. I fravær av ytterligere klargjøringer er Overvåkningsorganet ikke i stand til å fastslå om vurderingene av markedsverdi er gjennomført etter allment aksepterte markedsindikatorer og verdsettingsstandarder. Overvåkningsorganet mener derfor at DS1, DS2 og AA-rapportene er av begrenset verdi ved vurdering av verdien av konsesjonskraftretten. På den annen side gir DT-rapporten en detaljert forklaring på sine vurderinger. Resultatene av denne kan dermed prøves og verifiseres. Overvåkningsorganet anser derfor DT-rapporten som den mest pålitelige rapporten. Etter Overvåkningsorganets oppfatning styrker imidlertid det faktum at alle de fire rapportene gir lignende resultater⁽²¹⁾, DT-rapportens resultater og styrker sannsynligvis også resultatene av de tre andre rapportene.
- 63) Overvåkningsorganet bemerker at til tross for at en pris fastsatt av en uavhengig takstmann normalt kan anses å utelukke at det foreligger en fordel i salget av allmenn grunn og bygninger som er lette å takser og som har vært gjenstand for mange transaksjoner, er ikke dette nødvendigvis tilfellet for grunn og bygninger med mer unike egenskaper eller der omstendighetene rundt salget kan spre tvil om ekspertvurderingen gjenspeiler eiendommens faktiske markedsverdi.⁽²²⁾
- 64) Som det forklares nedenfor, er leveringsavtaler om elektrisk kraft til fastpris med en varighet på over seks år, uvanlig og forekommer ikke ofte. I mangel av et marked med sammenlignbare priser og på grunn av de flyktige prisene på elektrisk kraft, er en ekspertvurdering mindre egnet som et middel for å fastslå markedsprisen for en 50,5 år lang avtale om elektrisk kraft til fastpris.⁽²³⁾
- 65) Overvåkningsorganet minner uansett om at det er markedsinvestortesten, og ikke retningslinjene, som gjelder salg av offentlig grunn og bygninger, som er testen som bør brukes for å vurdere om en kraftavtale som en offentlig myndighet har inngått "begunstiger" et foretak. At det alminnelige prinsippet om normal markedsatferd får anvendelse på langsiktige kraftavtaler, er blitt bekreftet

⁽²⁰⁾ Jf. Overvåkningsorganets retningslinjer om anvendelsen av statsstøttereglene på godtgjøring for yting av tjenester av allmenn økonomisk betydning (ennå ikke offentliggjort i EUT, tilgjengelig på Overvåkningsorganets nettsted: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>), nr. 68.

⁽²¹⁾ Den avtalte kjøpsprisen på NOK 120 millioner for 116,3 KWh departementspriskonsesjonskraft er identisk med gjennomsnittsverdien av det anslåtte området for netto nåverdi presentert i DT-rapporten (NOK 110–130 millioner) samt i DS2-rapporten (NOK 100–140 millioner). Prisen er dessuten over gjennomsnittsverdien for området angitt i DS1-rapporten (NOK 80–145 millioner), og prisen overstiger prisområdet angitt i AA-rapporten (NOK 71,4–117,4 millioner for 115,3 GWh departementspriskonsesjonskraft).

⁽²²⁾ En uavhengig ekspertvurdering som oppfyller de relevante kriteriene i retningslinjene, kan ikke alltid anses som et reelt uttrykk for markedsprisen på en eiendom eller en bygning, se Overvåkningsorganets vedtak nr. 157/12/COL om Oppdal kommunes salg av eiendom gnr. 271/8 (EUT L 350 av 9.5.2012 s. 109, avsnitt II.6.2, og EØS-tillegget nr 71 av 20.12.2012, s.1), avsnitt II.1.2.

⁽²³⁾ Overvåkningsorganet bemerker dessuten at de fire rapportene ikke vurderer verdien av kostpriskonsesjonskraften på 11,3 GWh. Overvåkningsorganet har eller ikke fått framlagt noen uavhengig ekspertvurdering av verdien av denne konsesjonskraften. Norske myndigheter har bare forklart at prisen på NOK 6 millioner for denne konsesjonskraften ble avtalt gjennom forhandlinger mellom Narvik og NEAS. Disse omstendighetene gjør det ikke mulig for Overvåkningsorganet å vurdere salget av kostpriskonsesjonskraften på 11,3 GWh etter prinsippene i retningslinjene. I tillegg tar AA ikke hensyn til verdien av Taraldsviks (1 GWh) kraftproduksjon.

av Underretten i *Budapesti Erőmű Zrt* mot *Kommisjonen*, der Underretten gav sin tilslutning til Kommisjonens metode i en sak om langsiktige kraftavtaler som ungarske myndigheter hadde inngått.⁽²⁴⁾

- 66) I den saken fastsatte Kommisjonen de viktigste praksisene til økonomiske aktører i europeiske kraftmarkeder som var relevante for deres analyse og vurderte hvorvidt avtalene i den aktuelle saken var i samsvar med disse praksisene, eller om avtalene ble inngått på vilkår som ikke ville vært akseptable for en aktør som opererer utelukkende på kommersielt grunnlag.⁽²⁵⁾
- 67) Kommisjonen oppdaget at langsiktige kraftavtaler med en varighet på mer enn seks år sjelden inngås i det europeiske markedet.⁽²⁶⁾ De opplysninger som Overvåkningsorganet har tilgang til, bekrefter dette. Det er derfor få eller ingen langsiktige kraftavtaler som kan være referanseverdi for prisen for kraft solgt 50,5 år inn i framtiden.
- 68) Langsiktige anslag over framtidige kraftpriser må imidlertid foretas av mulige kjøpere og selgere av kraftverk. Det er på dette grunnlag norske myndigheter har hevdet at salget av Narviks rett til konsesjonskraft bør sidestilles med salget av et vannkraftverk. For å støtte dette argumentet har norske myndigheter framlagt Pareto-revisjonen for Overvåkningsorganet som gir en oversikt over fem vannkraftverk som ble solgt i Norge i år 2000.
- 69) Norske myndigheter hevder at både i tilfellet salg av et vannkraftverk og Narviks salg av sin rett til konsesjonskraft, representerer salgsprisene netto nåverdien til produksjonsvolumets forventede kontantstrøm. I likhet med Narvik og NEAS i denne saken vil derfor enhver kjøper eller selger av et vannkraftverk måtte vurdere anleggets verdi på grunnlag av forventede produksjonsinntekter minus forventede fratrukkne kostnader til en relevant kalkulasjonsrente så lenge den nye eieren kan utnytte den relevante vannkraften.
- 70) Norske myndigheter hevder at prisene på de fem vannkraftverkene omhandlet i Pareto-revisjonen, justert for visse relevante faktorer, kan sammenlignes med prisen som ble oppnådd for salget av Narviks rett til konsesjonskraft. I den forbindelse legger Overvåkningsorganet merke til korreksjonsfaktorene som norske myndigheter viste til, som forklart i kapittel I.11.
- 71) For de fem vannkraftverkene lå salgsprisene per KWh produksjonskapasitet in området NOK 1,66–1,74. Et permanent salg av en eiendel vil øke eiendelens netto nåverdi sammenlignet med et salg av retten til å kjøpe konsesjonskraft i 50,5 år, ettersom eiendelen antas å ha en positiv kontantstrøm etter de 50,5 årene. Norske myndigheter har forutsatt en kapitaliseringsats på 4 % som fører til en nedjustering av salgsprisen med ca. 10–15 % for å sammenligne et permanent salg med det tidsbegrensede konsesjonskraftsalget.⁽²⁷⁾
- 72) Den andre forskjellen mellom et permanent salg og et salg av rett til kjøp av konsesjonskraft i 50,5 år gjelder det kostnadsgrunnlaget som skal brukes i netto nåverdi-modellen – samlede produksjonskostnader versus konsesjonsprisen. Norske myndigheter har hevdet at den typiske driftskostnaden inkludert reinvestering for et nyere kraftverk var ca. NOK 0,05 per KWh, mens departementsprisen på samme tidspunkt var ca. NOK 0,10 per KWh.
- 73) For å vurdere om prisene på kraftverk utgjør egnede tilnæringsverdier for markedsprisen for den aktuelle konsesjonskraften, må hvert enkelt element i argumentasjonen gjennomgås nærmere. Overvåkningsorganets vurdering bygger på opplysninger framlagt av norske myndigheter og andre offentlig tilgjengelige opplysninger.
- 74) I den følgende analysen benyttes nominelle tall i alle beregninger.⁽²⁸⁾
- 75) For de fem vannkraftverkene omhandlet i Pareto-revisjonen, var salgsprisene per KWh produksjonskapasitet i området NOK 1,66–1,74. I en rapport utarbeidet av det økonomiske rådgivningsfirmaet Econ Pöyry som analyserer kraftverkssalg mellom 1996 og 2005, synes

⁽²⁴⁾ Forente saker T-80/06 og T-182/09 *Budapesti Erőmű Zrt* mot *Kommisjonen* [ennå ikke kunngjort], nr. 65–69.

⁽²⁵⁾ Forente saker T-80/06 og T-182/09 *Budapesti Erőmű Zrt* mot *Kommisjonen* [ennå ikke kunngjort], nr. 68–69.

⁽²⁶⁾ Se Kommisjonsvedtak i sak C 41/05 Statsstøtte fra Ungarn gjennom avtaler om kraftkjøp (EUT L 225 av 27.8.2009 s. 53), nr. 200.

⁽²⁷⁾ Med en kapitaliseringsats på 4 % blir den reelle verdireduksjonen ca. 14 %.

⁽²⁸⁾ Nominell verdi viser til en økonomisk verdi uttrykt i enheter av en valuta et gitt år. Motsatt justerer faktisk verdi nominell verdi for å fjerne virkninger i form av generelle endringer i prisnivået over tid (inflasjon).

den gjennomsnittlige transaksjonsverdien i år 2000 å være noe høyere, anslått til ca. NOK 1,85. Ifølge den samme rapporten ble den samme cirkaprisen oppnådd i 1999. Det sammenlignbare prisområdet synes følgelig noe høyere enn i Pareto-revisjonen. Ettersom ECON-rapporten viser til en høyere gjennomsnittlig transaksjonsverdi enn Pareto-revisjonen, vil Overvåkningsorganet bruke prisområdet NOK 1,70 – 1,80 i den videre analysen.

- 76) Den andre faktoren som må tas i betraktning, er hvordan man skal justere prisnivåene fra et permanent salg til et tidsbegrenset salg over 50,5 år. Norske myndigheter har hevdet at den hensiktsmessige justeringsfaktoren er 10–15 % basert på en kapitaliseringssats på 4 %. Overvåkningsorganet mener at valget av kapitaliseringssats er nært knyttet til valget av kalkulasjonsrente i modellen med netto nåverdi. Den nominelle kalkulasjonsrenten etter skatt som ble brukt i DT-rapporten var 6,8 %, mens AA-rapporten brukte 7 %. Overvåkningsorganet bemerket også at NVE har brukt en rente på 6,5 % i vurderingen av nye vannkraftverkprosjekter.⁽²⁹⁾ Kostprisberegningssmodellen bruker en rente på 6 %.⁽³⁰⁾ Overvåkningsorganet er på grunnlag av ovennevnte av den oppfatning at den hensiktsmessige kalkulasjonsrenten og dermed den hensiktsmessige kapitaliseringssatsen å anvende ved sammenligning av et permanent salg og et tidsbegrenset salg, er i området 6–7 % nominelt etter skatt. På dette grunnlag er den egnede verdijusteringen fra et permanent salg til et salg over 50,5 år ikke 10–15 % slik norske myndigheter hevder, men nærmere 4–5 %.
- 77) Den tredje faktoren som må tas i betraktning, er den forventede framtidige markedsprisen for elektrisk kraft. Som forklart ovenfor er prosjektering av framtidige kraftpriser i 50 år eller lenger en vanskelig oppgave. I vurderingsrapportene beskrevet ovenfor, særlig AA- og DT-rapporten, var markedsprisen for kraft forventet å øke jevnt i en periode på 10–20 år, hvorefter prisene ble anslått å være konstante i praksis (det vil si bare økning med forventet inflasjon).⁽³¹⁾ Dette antyder at det var enighet i markedet på det tidspunktet om at de framtidige kraftprisene på lang sikt i praksis ville holde seg konstante og ikke fortsette å øke.⁽³²⁾ Overvåkningsorganet formoder at den samme usikkerheten om framtidige kraftpriser var til stede hos alle markedsdeltakere, også dem som kjøpte og solgte kraftverk i den samme perioden som salget av konsesjonskraftretten. Det er som sådan ingen grunn til å anta at forskjellige markedsdeltakere har innsyn i betydelig ulike opplysninger om markedsprissutsikter.
- 78) Hvis vi beveger oss fra driftsinntekter til kostnader, viser sammenligningen som norske myndigheter presenterte til et scenario der det er en forskjell i kontantstrøm per kWh mellom et permanent salg og salget av konsesjonskraft på NOK 0,05 på grunn av en forventet konsesjonspris på ca. NOK 0,10 og en driftskostnad inkludert reinvestering på ca. NOK 0,05.
- 79) Med henblikk på departementsprisen for konsesjonskraft forventet Narviks og NEAS' rådgivere at prisene i praksis ville holde seg relativt uforandret, det vil si at verken betydelige effektivitetsgevinster eller stor flyktighet i grunnkostnaden var forventet. I prinsippet var departementsprisen for konsesjonskraft forventet å øke med inflasjonen.⁽³³⁾ På grunnlag av tilgjengelige opplysninger mener Overvåkningsorganet at en forsiktig investor vil hatt de samme antakelsene og antar derfor at det ikke ville være noen vesentlige endringer i konsesjonskraftprisen etter kostprisberegningssmetoden i den videre analysen Disse kostnadene utgjør de relevante utgående kontantstrømmer i beregningen av konsesjonskraftverdien.⁽³⁴⁾
- 80) Ettersom det er en rekke variabler som kan virke inn på kontantutgiftsnivået over tid, må beløpet NOK 0,05, som kombinerer drifts- og reinvesteringskostnad, vurderes på grunnlag av beløpets ulike komponenter.
- 81) For det første er det klart at et kraftverk har et visst nivå av generelle drifts- og vedlikeholdskostnader. Det formodes at drifts- og vedlikeholdskostnadene ved et vannkraftverk generelt er lavere og

⁽²⁹⁾ NVE Håndbok nr. 1 2007 Kostnader ved produksjon av kraft og varme, tilgjengelig på følgende nettsadresse: <http://www.nve.no/Global/Konsesjoner/Fjernvarme/handbok1-07.pdf>

⁽³⁰⁾ Tallet er hentet fra denne boka: Thor Falkanger og Kjell Haagensen *Vassdrags- og energirett* 2002, side 349.

⁽³¹⁾ Se AA-rapporten og de mange rapportene som det vises til der.

⁽³²⁾ Se for eksempel: Frode Kjærland *Norsk vannkraft – arvesølv solgt på billigsalg?* 2009, tilgjengelig på følgende nettsadresse: <http://www.magma.no/norsk-vannkraft-arvesoelv-solgt-paa-billigsalg>

⁽³³⁾ Se DT-rapporten, avsnitt 4.3.1.

⁽³⁴⁾ I tillegg til innmatingskostnaden, men den vil tilsvare scenarioet med kraftverksalg og kan derfor ses bort fra i analysen.

ligger fast i området NOK 0,02–0,05 per KWh.⁽³⁵⁾ Dette støttes av kostnadsopplysningene som brukes for å fastsette departementsprisen. I år 2000 var godtgjøringen i henhold til den modellen NOK 0,267 per KWh for drifts- og vedlikeholdskostnader.

- 82) Også andre utgående kontantstrømmer er av betydning for beregning av netto nåverdi. I beregningen av departementsprisen fra 2000 ble avgifter godtgjort med NOK 0,021. Det faktiske avgiftsnivået for et gitt kraftverk vil selvfølgelig avhenge av inntektene, men gitt at departementsprisen skal representere gjennomsnittskostnaden for typiske kraftverk i Norge, virker det rimelig å anta en avgiftskostnad på ca. NOK 0,02 per KWh.
- 83) Den endelige delen av de utgående kontantstrømmer i netto nåverdi er reinvesteringskostnadene, som i stor grad avhenger av tidspunktet for og nivået av kraftverkets reinvesteringsbehov. Overvåkningsorganet forstår at et vannkraftverks økonomiske levetid av regnskapshensyn kan være 40 år⁽³⁶⁾, men den faktiske levetiden kan imidlertid være mye lengre. Reinvesteringsnivået er i mange tilfeller betydelig og derfor er tidspunktet for de utgående konstantstrømmene av stor betydning for beregningene av netto nåverdi, slik norske myndigheter også hevder. Dersom reinvesteringen skjer tidlig i beregningsperioden, er reduksjonen i netto nåverdi betydelig større enn dersom reinvesteringen skjer senere i beregningsperioden. Norske myndigheter har imidlertid ikke framlagt for Overvåkningsorganet opplysninger om reinvesteringsbehovene til vannkraftverk solgt i 1999 og 2000 som de bruker som grunnlag for sin sammenligning. Overvåkningsorganet bemerker at disse opplysningene sannsynligvis verken er til fri disposisjon eller lett tilgjengelige på grunn av alder og deres mulige fortrolige karakter.
- 84) Ved justering av prisene for de berørte vannkraftverkene med henblikk på de ovennevnte to forskjellene, tidsfristen og kostnadsgrunnlaget, hevder norske myndigheter at prisområdet NOK 1,66 og 1,74 per KWh kan sammenlignes med den oppnådde konsesjonskraftprisen på ca. NOK 1,00 per KWh.⁽³⁷⁾ Som forklart ovenfor viser opplysninger som Overvåkningsorganet har tilgang til at den gjennomsnittlige overføringsverdien i 1999 og 2000 var noe høyere enn dette området (ca. NOK 1,85). Overvåkningsorganet vil derfor sammenligne prisområdet NOK 1,70–1,80 per KWh med prisen på NOK 1,00 som Narvik oppnådde.
- 85) Den første justeringen var beregnet på å gjøre prisene for permanent salg sammenlignbare med en avtale på 50,5 år. Overvåkningsorganet har brukt en kapitaliseringssats på 6 % som reduserer verdiene av permanent salg med ca. 5,5 %. Det sammenlignbare området for oppnådde priser kraftverkssalg er derfor NOK 1,61–1,70. Forskjellen i netto kontantstrømmer på NOK 0,61–0,70 per KWh mellom konsesjonskraftpriser og et kraftverks driftskostnader må derfor forklare forskjellen for å oppfylle markedsinvestortesten og utelukke statsstøtte.
- 86) Samlede driftskostnader er som nevnt ovenfor anslått å være i området NOK 0,02–0,05 per KWh pluss anslagsvis NOK 0,02 per KWh i avgifter, som tilsvarer NOK 0,04–0,07 per KWh. I tillegg må det tas hensyn til reinvesteringer, hvis økonomiske effekt avhenger av tidspunkt og størrelse og som derfor er vanskelige å måle.
- 87) Idet det tas hensyn til dette har Overvåkningsorganet foretatt en følsomhetsanalyse av salget av de 128 GWh⁽³⁸⁾ konsesjonskraft som er solgt i perioden på 50,5 år. Overvåkningsorganet har testet ulike kombinasjoner av kostnader og kalkulasjonsrenter med nominelle kalkulasjonsrenter etter skatt i området 5,5–7,5 % og samlede driftskostnader på mellom NOK 0,05 og 0,09 per KWh, slik det framgår av tabellen under.

⁽³⁵⁾ NVE Håndbok nr. 1 2007, avsnitt 4.2.3 og Sweco Grøner rapport nr. 154650-2007.1 som det vises til i Ot.prp. nr. 107 (2008–2009) avsnitt 4.4, tabell 4.2, tilgjengelig på følgende nettadresse: <http://www.regjeringen.no/mn/dep/oad/dokument/proposisjonar-ogmeldingar/odelstingsproposisjonar/-2008-2009/otprp-nr-107-2008-2009-/4/4.html?id=569864>

⁽³⁶⁾ NVE Håndbok nr. 1 2007, avsnitt 4.2.2, ref. 2.2.

⁽³⁷⁾ Det vil si en salgspris på NOK 126 millioner delt på 128 GWh årlig konsesjonskraft.

⁽³⁸⁾ Overvåkningsorganet har brukt NOK 0,10 som departementspris og for enkelhets skyld NOK 0,15 som kostpris, se betraktning 14) over.

Følsomhetsanalyse		Kalkulasjonsrente				
		5,5%	6%	6,5%	7%	7,5 %
Driftskostnad	0,05	1,60	1,46	1,34	1,23	1,14
	0,06	1,34	1,23	1,12	1,04	0,96
	0,07	1,09	0,99	0,91	0,84	0,78
	0,08	0,83	0,76	0,70	0,64	0,59
	0,09	0,58	0,53	0,48	0,45	0,41

- 88) Resultatene er lavere enn prisområdet NOK 0,61–0,70 i tilfellet der driftkostnadene er på NOK 0,09 uansett kalkulasjonsrente i området 5,5–7,5 % eller i tilfellet der både driftskostnadene er på NOK 0,08 og kalkulasjonsrenten er på 7,5 % eller høyere. I disse scenarioene er forskjellen mellom konsesjonskraftprisen og driftskostnaden så liten at når netto nåverdi av forskjellen beregnes, forklarer ikke den forskjellen i de høyere prisene som er oppnådd i permanente vannkraftverksalg. Dette er imidlertid bare tilfelle i situasjoner der driftskostnaden, når reinvesteringstkostnader er medregnet, er 60–80 % høyere en kostnadsanslaget til norske myndigheter.

3. Konklusjon og oppsummering

- 89) Overvåkningsorganet har vurdert spørsmålet om hvorvidt Narviks avtale med NEAS medførte en fordel for sistnevnte på grunnlag av opplysningene fremlagt av norske myndigheter. Overvåkningsorganet mener at de fire ekspertvurderingene er av begrenset verdi. Det er flere usikkerheter i forbindelse med utviklingen i framtidige kraftpriser over lengre perioder. Langsiktige kraftavtaler uten prisjusteringsklausuler er uvanlig.
- 90) Det er dessuten ikke åpenbart at salget av kraftverk i seg selv kan sammenlignes med et salg av konsesjonskraft, ettersom et permanent salg er en endelig avgjørelse der risikoen vedrørende uendelig og framtidig verdi må vurderes. Dette er ikke tilfellet for konsesjonskraftsalg, der den optimale lengden av avtalen når det gjelder risiko og verdi kan være forskjellig.
- 91) Overvåkningsorganet har imidlertid lagt merke til de særlige omstendighetene i saken, herunder det faktum at Narvik gikk med tap på salget av konsesjonskraft rett før den 50,5 år lange avtalen med NEAS ble inngått, samt det faktum at kommunen trengte tilgang til likviditet både for å betale gjeld og for å foreta de planlagte investeringene i NEAS.
- 92) Det er på bakgrunn av disse særlige omstendighetene at Overvåkningsorganet godtar argumentet om at den aktuelle transaksjonen, til tross for den lange varigheten og usikkerheten rundt framtidige kraftpriser, kan sammenlignes med vannkraftsalg som fant sted i 1999 og 2000. Overvåkningsorganet godtar derfor i akkurat denne saken at prisene for de solgte vannkraftverkene representerer en tilstrekkelig tilnæringsverdi for markedsprisen på langsiktig salg av de berørte konsesjonskraftrettene. På grunnlag av den dokumentasjonen som norske myndigheter har fremlagt for Overvåkningsorganet, samt forklaringene om de relevante forskjellene, synes det som om Narvik oppnådde en pris som kan sammenlignes med kraftverksalg i 1999 og 2000.
- 93) På grunnlag av disse elementene har Overvåkningsorganet kommet fram til at Narvik ved inngåelsen av avtalen med NEAS om salget av retten til konsesjonskraft opererte innenfor handlingsfriheten som en markedsinvestor.
- 94) Avtalen kan derfor ikke anses som å gi NEAS en fordel og medfører følgelig ikke statsstøtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61 –

GJORT DETTE VEDTAK:

Artikkel 1

Salget av Narvik kommunes rett til konsesjonskraft til Narvik Energi AS utgjør ikke statsstøtte i betydningen av EØS-avtalens artikkel 61.

Artikkel 2

Dette vedtak er rettet til Kongeriket Norge.

Artikkel 3

Bare den engelske utgaven av vedtaket har gyldighet.

Utferdiget i Brussel, 19. juni 2013

For EFTAs overvåkningsorgan

Oda Helen Sletnes

President

Sabine Monauni-Tömördy

Medlem av kollegiet

EFTA-DOMSTOLEN

DOMSTOLENS DOM

2013/EØS/71/03

av 11. september 2013

i sak E-6/12

EFTAs overvåkningsorgan mot Kongeriket Norge

*(En EØS/EFTA-stats manglende oppfyllelse av sine forpliktelser – Forordning (EØF) nr. 1408/71 –
Forordning (EØF) nr. 574/72 – Trygd for vandrearbeidere)*

I sak E-6/12, *EFTAs overvåkningsorgan mot Kongeriket Norge* – SAK om at EFTA-domstolen skal erklære at, ved å opprettholde den forvaltningspraksis å unnlate å vurdere om et barn, som bor sammen med en forelder utenfor Norge, hovedsakelig forsørges av den forelder som bor i Norge og som er separert fra den annen forelder, bryter Kongeriket Norge artikkel 1 bokstav f) i annet punktum, sammenholdt med artikkel 76 i rettsakten omhandlet i nr. 1 i vedlegg VI til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 av 14. juni 1971 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og deres familiemedlemmer som flytter innenfor Fellesskapet, som endret), tilpasset til EØS-avtalen gjennom avtalens protokoll 1 – har domstolen, sammensatt av Carl Baudenbacher, president, og dommerne Per Christiansen og Páll Hreinsson (saksforberedende dommer), 11. september 2013 avsagt dom der domsslutningen lyder:

1. Ved å opprettholde den forvaltningspraksis etter lov om barnetrygd å unnlate å vurdere om et barn, som bor sammen med en forelder utenfor Norge, hovedsakelig forsørges av den forelder som bor i Norge og som er separert fra den annen forelder, bryter Kongeriket Norge artikkel 1 bokstav f) i annet punktum i rettsakten omhandlet i nr. 1 i vedlegg VI til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 av 14. juni 1971 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og deres familiemedlemmer som flytter innenfor Fellesskapet, som endret), tilpasset EØS-avtalen gjennom avtalens protokoll 1.
2. For øvrig frifinnes Kongeriket Norge.
3. Partene pålegges å bære sine egne omkostninger.

**Anmodning om en rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen framsatt av Oslo tingrett 2013/EØS/71/04
30. august 2013 i sak mellom Fred. Olsen og andre mot staten v/Skattedirektoratet**

(Sak E-20/13)

Oslo tingrett har ved brev av 30. august 2013 rettet en anmodning til EFTA-domstolen, mottatt ved domstolens kontor 30. august 2013, om en rådgivende uttalelse i sak mellom Fred. Olsen og andre og staten v/Skattedirektoratet, med følgende spørsmål:

- 1) Omfattes etableringsformen trust av etableringsfriheten i EØS-avtalen artikkel 31?
Tilleggsspørsmål: Hvem er i så fall rettighetssubjekt etter avtalebestemmelsen?
- 2) Forutsatt at hovedspørsmål 1) besvares bekreftende: Vil en trust oppfylle kravet til virksomhet i EØS-avtalen artikkel 31?
- 3) Forutsatt at hovedspørsmål 1) besvares benektende: Omfattes en trust av retten til fri kapitalbevegelse i EØS-avtalen artikkel 40?
- 4) Forutsatt at hovedspørsmål 1) eller 3) besvares bekreftende: Innebærer NOKUS-reglene en eller flere restriksjoner på etableringsfriheten eller retten til fri flyt av kapital?
- 5) Forutsatt at hovedspørsmål 4) besvares bekreftende: Kan restriksjonen anses begrunnet i tvingende allmenne hensyn, og er restriksjonen forholdsmessig?
- 6) Er det en restriksjon etter EØS-avtalen art. 31 og/eller art 40 og kan den påberopes av begunstigede i en trust som beskrevet foran i pkt. 2 i foreleggelsesskrivet – når de begunstigede løpende formuesbeskattes for trustens eiendeler, og beskattes med 1,1 % i skattesats?

Dersom spørsmålet besvares bekreftende:

- Kan restriksjonen anses begrunnet i tvingende allmenne hensyn, og er restriksjonen forholdsmessig?
- Er beskatningen i strid med EØS-avtalens krav til grunnleggende rettigheter?
- Vil det være av betydning om informasjonsutvekslingsavtalen mellom Norge og Liechtenstein er trådt i kraft?

DOMSTOLENS KJENNELSE

2013/EØS/71/05

av 7. oktober 2013

i forente saker E-4/12 og E-5/12

Risdal Touring AS og Konkurrenten.no AS mot EFTAs overvåkningsorgan

(Sak om oppheving av vedtak i EFTAs overvåkningsorgan – Dokumentinnsyn – Spørsmål om avvisning – Unødvendig å avsi dom)

I forente saker, E-4/12 og E-5/12, *Risdal Touring AS og Konkurrenten.no AS mot EFTAs overvåkningsorgan* – SAK E-4/12 Risdal Touring om oppheving av saksøktes vedtak, meldt første gang 5. april 2012 uten begrunnelse, og deretter meldt 4. mai 2012, der det nektes offentlig innsyn i den fullstendige oversikt over saksdokumentene og spesifikke dokumenter i ESA-sak nr. 70506, en statsstøttesak, etter reglene om dokumentinnsyn fastsatt ved ESA-vedtak nr. 407/08/COL av 27. juni 2008; og i sak E-5/12 Konkurrenten om oppheving av saksøktes vedtak meldt 5. april 2012 uten begrunnelse og som nekter offentlig innsyn i den fullstendige oversikt over saksdokumentene i ESA-sak nr. 60510, en statsstøttesak, etter reglene om dokumentinnsyn fastsatt ved ESA-vedtak nr. 407/08/COL av 27. juni 2008 – har domstolen, sammensatt av Carl Baudenbacher, president og saksforberedende dommer, og dommerne Per Christiansen og Páll Hreinsson, 7. oktober 2013 avsagt følgende kjennelse:

I sak E-4/12 *Risdal Touring AS* mot *EFTAs overvåkningsorgan*

1. Den del av søksmålet som gjelder spesifikke dokumenter, avvises.
2. Det er ikke lenger nødvendig å avsi dom i søksmålet for øvrig.
3. ESA pålegges å betale sine egne og halvparten av saksøkerens omkostninger.
4. Saksøker pålegges å betale halvparten av sine egne omkostninger.

I sak E-5/12 *Konkurrenten.no AS* mot *EFTAs overvåkningsorgan*

1. Saken avvises.
2. ESA pålegges å betale sine egne og saksøkerens omkostninger.

Søksmål anlagt 4. oktober 2013 av Fédération Internationale de Football Association (FIFA) mot EFTAs overvåkningsorgan   **2013/EØS/71/06**
(Sak E-21/13)

Et søksmål mot EFTAs overvåkningsorgan (ESA) ble 4. oktober 2013 anlagt for EFTA-domstolen av Fédération Internationale de Football Association (FIFA), representert ved advokatene Ami Barav, Peter Dyrberg og Damien Reymond, c/o Olswang, 326 Avenue Louise, bte 26, BE-1050 Brussel, Belgia.

Saksøkeren har nedlagt påstand om at EFTA-domstolen skal

- i) oppheve det omtvistede vedtak i den grad det godkjenner at "ikke-viktige" kamper i FIFA World Cup™ står oppført på den norske liste over begivenheter,
- ii) pålegge ESA å betale sine egne og FIFAs saksomkostninger.

Rettslig og faktisk bakgrunn og anførsler framsatt til støtte for påstanden:

- Saksøkeren, Fédération Internationale de Football Association (FIFA), har nedlagt påstand om oppheving av vedtak i EFTAs overvåkningsorgan (ESA) nr. 309/13/COL av 16. juli 2013 (det omtvistede vedtak) etter artikkel 14 nr. 2 i direktivet om audiovisuelle medietjenester (AMT-direktivet), i den grad det godkjenner at alle kamper som spilles i forbindelse med sluttspillet i FIFA World Cup™, særlig andre kamper enn finalen, semifinalene og kamper som det norske landslag spiller ("ikke-viktige" kamper), står oppført i den norske liste over begivenheter, utformet etter artikkel 14 nr. 1.
- FIFA anmodet 12. juli og 5. august 2013 ESA om en melding om det omtvistede vedtak. Som svar sendte ESA FIFA en lenke til en database på Internett der vedtaket var offentliggjort.
- FIFA er arrangør for og eneste rettighetshaver til FIFA World Cup™, som står oppført på den norske liste slik den er godkjent av ESA. FIFA mener at ved å godkjenne at hele FIFA World Cup™, særlig "ikke-viktige" kamper som spilles i forbindelse med turneringen står oppført i den nevnte liste, har ESA gjort seg skyldig i en åpenbar feilvurdering og ignorert EØS-retten og avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol (ODA).

Saksøkeren hevder blant annet at EFTAs overvåkningsorgan

- har brutt ODA artikkel 16 og
- har brutt artikkel 14 nr. 2 i AMT-direktivet og ODA artikkel 5 nr. 2 bokstav d) ved å unnlate å verifisere i tilstrekkelig grad de norske tiltaks forenlighet med EØS-retten.

EF-ORGANER

KOMMISJONEN

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning

2013/EØS/71/07

(Sak COMP/M.7006 – OAO Lukoil/Lubricant Business OMV)**Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommisjonen mottok 9. desember 2013 melding i henhold til artikkel 4 og etter henvisning i henhold til artikkel 4. nr. 5 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der OAO Lukoil (Russland) ved kjøp av eiendeler overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over deler av foretaket OMV Aktiengesellschaft (Østerrike).
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - OAO Lukoil: leting etter og utvinning av olje og gass samt raffinering, produksjon og markedsføring av råolje og petroleumsprodukter
  - de overførte eiendelene til OMV Aktiengesellschaft: produksjon og distribusjon av biler og smøremidler til industriell bruk til bedriftskunder
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter fusjonsforordningen⁽²⁾
4. Kommisjonen innbyr berørte tredjemenn til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 368 av 17.12.2013. Merknadene sendes til Kommisjonen, med referanse COMP/M.7006 – OAO Lukoil/Lubricant Business OMV, per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen")

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32 ("Melding om behandling etter forenklet framgangsmåte")

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2013/EØS/71/08****(Sak COMP/M.7041 – Clariant/Tasnee/JV)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommisjonen mottok 6. desember 2013 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der foretaket Clariant Participations Limited (Sveits), et heleid datterselskap av Clariant AG ("Clariant", Sveits), og Rowad National Plastic Co. Ltd ("Rowad", Saudi Arabia), et heleid datterselskap av National Industrialisation Company ("Tasnee", Saudi Arabia), ved kjøp av aksjer i fellesskap overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over hele Clariant Masterbatches (Saudi Arabia) Limited ("CNBSA", Saudi Arabia).
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - Clariant: verdensomspennende virksomhet innenfor produksjon og distribusjon av spesialkjemikalier
  - Tasnee: bygger, styrer, driver og eier petrokjemiske-, kjemiske, plast-, tekniske og metallprosjekter samt yter industritjenester over hele verden
  - CMBSA: virksomhet innenfor produksjon og distribusjon av konsentratblandinger fortrinnsvis til kunder på den arabiske halvøy
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter fusjonsforordningen⁽²⁾
4. Kommisjonen innbyr berørte tredjemenn til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 366 av 14.12.2013. Merknadene sendes til Kommisjonen, med referanse COMP/M.7041 – Clariant/Tasnee/JV, per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen")

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32 ("Melding om behandling etter forenklet framgangsmåte")

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.7050 – Allianz SE/NRF/Kamppi Shopping Center)

2013/EØS/71/09

Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte

1. Kommissjonen mottok 11. desember 2013 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der foretakene Allianz SE (Tyskland) og Nordic Retail Fund FCP – FIS ("NRF", Luxembourg) ved kjøp av aksjer i fellesskap overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over NRF (Finland) AB ("Foretaket", Sverige).
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - Allianz SE: Allianz-konsernets holdingselskap og en multinasjonal finansstjenesteyter med virksomhet over hele verden innenfor forsikring og kapitalforvaltning
  - NRF: et eiendomsfond etablert i Luxembourg med fokus på investeringer i kjøpesentre i Finland og Sverige
  - Foretaket: eier aksjer i ulike finske selskaper som eier eller innehar arealrettigheter i Kamppi Shopping Centre i Helsinki i Finland
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommissjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter fusjonsforordningen⁽²⁾
4. Kommissjonen innbyr berørte tredjemenn til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommissjonen.

Merknadene må være Kommissjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 372 av 19.12.2013. Merknadene sendes til Kommissjonen, med referanse COMP/M.7050 – Allianz SE/NRF/Kamppi Shopping Center, per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen")

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32 ("Melding om behandling etter forenklet framgangsmåte")

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2013/EØS/71/10****(Sak COMP/M.7072 – TFI/Sodexo/STS Evènements JV)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommisjonen mottok 9. desember 2013 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der de franske foretakene TFI Enterprises ("TFI"), som tilhører Bouygues-konsernet, og Sodexo Etinbis ("Sodexo"), som tilhører det franske Sodexo-konsernet, i fellesskap overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over det franske foretaket STS Évènements SAS ("STS"), ved kjøp av aksjer i et nystiftet fellesforetak.
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - Bouygues: bygg, eiendomstjenester og telekommunikasjon/media
  - Sodexo: serviceløsninger på stedet, motivasjonsløsninger for arbeidstakere samt tjenester for privatpersoner (også hjemme)
  - STS: selskap ansvarlig for forretningsmessig drift av det framtidige kunstbygget Cité Musicale de l'Île Seguin
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter fusjonsforordningen⁽²⁾
4. Kommisjonen innbyr berørte tredjemenn til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 366 av 14.12.2013. Merknadene sendes til Kommisjonen, med referanse COMP/M.7072 – TFI/Sodexo/STS Evènements JV, per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen")

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32 ("Melding om behandling etter forenklet framgangsmåte")

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2013/EØS/71/11****(Sak COMP/M.7078 – Santander Customer Finance/El Corte Inglés/Financier El Corte Ingles)**

1. Kommisjonen mottok 13. desember 2013 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der de spanske foretakene Santander Customer Finance S.A. ("SCF"), som tilhører Santander-konsernet, og El Corte Inglés S.A. ("ECI") ved kjøp av aksjer i fellesskap overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over det spanske foretaket El Corte Inglés E.F.C., S.A ("FECI").
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - SCF: kundekredittjenester, blant annet utstedelse av kredittkort og ytelse av lån, hos forhandlere og i forretninger og direkte til kunder i EØS
  - ECI: detaljdistribusjon basert på stormagasindrift i Spania og Portugal
  - FECI: spesialisert kredittinstitusjon som tilbyr private lån till kunder, og finansiering via kort av eget merke for kjøp av varer og tjenester i ECI-konsernets forretninger og i visse andre forretninger
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretaks-sammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommisjonen innbyr berørte tredjemenn til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 373 av 20.12.2013. Merknadene sendes til Kommisjonen, med referanse COMP/M.7078 – Santander Customer Finance/El Corte Inglés/Financier El Corte Inglés, per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen")

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2013/EØS/71/12****(Sak COMP/M.7113 – PPF Group/Telefónica Czech Republic/Telefónica Slovakia)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommissjonen mottok 9. desember 2013 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der foretaket PPF Group N.V. ("PPF", Nederland) ved kjøp av aksjer overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over foretaket Telefónica Czech Republic a.s. ("Telefónica CZ", Tsjekkia) og dets heleide datterselskap Telefónica Slovakia s.r.o. ("Telefónica SK", Slovakia).
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - PPF: finans- og investeringskonsern med virksomhet i sektorene bank og investeringer, rådgivning, fast eiendom, energi, gruvedrift og detaljsalg av elektroniske forbruksvarer med fokus på Sentral- og Øst-Europa samt Asia
  - Telefónica CZ: fast og mobil telekommunikasjon og tilknyttede tjenester i Tsjekkia
  - Telefónica SK: mobil telekommunikasjon og tilknyttede tjenester i Slovakia
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommissjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter fusjonsforordningen⁽²⁾
4. Kommissjonen innbyr berørte tredjemenn til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommissjonen.

Merknadene må være Kommissjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 368 av 17.12.2013. Merknadene sendes til Kommissjonen, med referanse COMP/M.7113 – PPF Group/Telefónica Czech Republic/Telefónica, per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen")

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32 ("Melding om behandling etter forenklet framgangsmåte")

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2013/EØS/71/13****(Sak COMP/M.7116 – Sixth AP Fund/Nordstjernan/Salcomp)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommisjonen mottok 9. desember 2013 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der de svenske foretakene Sixth AP Fund ("AP6") og Nordstjernan AB ("Nordstjernan") ved kjøp av aksjer i fellesskap overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over det finske foretaket Salcomp Oyj ("Salcomp")
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - AP6: svensk nasjonalt pensjonsfond
  - Nordstjernan: svensk privat pensjonsfond
  - Salcomp: framstilling av ladere til mobiltelefoner, nettbrett og andre mobile enheter
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter fusjonsforordningen⁽²⁾
4. Kommisjonen innbyr berørte tredjemenn til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 372 av 19.12.2013. Merknadene sendes til Kommisjonen, med referanse COMP/M.7116 – Sixth AP Fund/Nordstjernan/Salcomp, per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen")

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32 ("Melding om behandling etter forenklet framgangsmåte")

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2013/EØS/71/14****(Sak COMP/M.7121 – E.ON Sverige/SEAS-NVE Holding/E.ON Vind Sverige)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommissjonen mottok 9. desember 2013 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der foretakene E.ON Sverige AB ("E.ON Sverige", Sverige), som i siste instans kontrolleres av E.ON SE, og SEAS-NVE Holding A/S ("SEAS-NVE Holding", Danmark), som eies av SEAS-NVE A.m.b.a., ved kjøp av aksjer i fellesskap overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over foretaket E.ON Vind Sverige AB ("E.ON Vind Sverige", Sverige)
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - E.ON-konsernet: virksomhet som dekker alle nivåer i forsyningskjeden på områdene elektrisitet og gass samt tilknyttede tjenester
  - SEAS-NVE A.m.b.a: dansk, forbrukereid energiselskap som har kjernevirksomhet innenfor levering av energi- og kommunikasjonstjenester til kunder i Danmark
  - E.ON Vind Sverige: produksjon og salg av elektrisitet fra vindmølleparker samt tilknyttet virksomhet som eier av offshorevindmølleparken RS2 som ligger syd for den danske øya Lolland
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommissjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter fusjonsforordningen⁽²⁾
4. Kommissjonen innbyr berørte tredjemenn til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommissjonen.

Merknadene må være Kommissjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 366 av 14.12.2013. Merknadene sendes til Kommissjonen, med referanse COMP/M.7121 – E.ON Sverige/SEAS-NVE Holding/E.ON Vind Sverige, per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen")

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32 ("Melding om behandling etter forenklet framgangsmåte")

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2013/EØS/71/15****(Sak COMP/M.7126 – Hellman & Friedman/Scout24)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommisjonen mottok 9. desember 2013 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der foretaket Hellman & Friedman Corporate Investors VII, L.P., et av fondene for aktiv eierkapital som kontrolleres av Hellman & Friedman LLC (disse fondene, sammen med Hellman & Friedman LLC, "H&F", USA) ved kjøp av aksjer overtar kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over det tyske foretaket Scout24 Holding GmbH ("Scout24", Tyskland)
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - H&F: fond for aktiv eierkapital med fokus på langsiktig investering i foretak i vekstmarkeder
  - Scout24: nettplattformer og markeder på nett
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter fusjonsforordningen⁽²⁾
4. Kommisjonen innbyr berørte tredjemenn til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 366 av 14.12.2013. Merknadene sendes til Kommisjonen, med referanse COMP/M.7126 – Hellman & Friedman/Scout24, per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen")

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32 ("Melding om behandling etter forenklet framgangsmåte")

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2013/EØS/71/16****(Sak COMP/M.7131 – Compal Electronics/Toshiba Television Central Europe)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommisjonen mottok 13. desember 2013 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der foretaket Compal Electronics, Inc. ("Compal", Taiwan) ved kjøp av aksjer har til hensikt alene å overta kontroll i henhold til fusjonsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over Toshiba Television Central Europe sp. z o.o ("TTCE", Polen)
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
  - Compal: framstilling av bærbare datamaskiner, nettbrett, smarttelefoner og fjernsynsprodukter for salg under et annet selskaps navn
  - TTCE: produksjon av fjernsynsapparater
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for fusjonsforordningen. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter fusjonsforordningen⁽²⁾
4. Kommisjonen innbyr berørte tredjemenn til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 372 av 19.12.2013. Merknadene sendes til Kommisjonen, med referanse COMP/M.7131 – Compal Electronics/Toshiba Television Central Europe, per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01), per e-post (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) eller per post til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Brussels

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1 ("Fusjonsforordningen")

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32 ("Melding om behandling etter forenklet framgangsmåte")

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.6984 – EPH/Stredoslovenská energetika)

2013/EØS/71/17

Kommisjonen vedtok 20. november 2013 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32013M6984. EUR-Lex gir tilgang til EU-retten på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.7016 – MHI/MH Power Systems)

2013/EØS/71/18

Kommisjonen vedtok 6. desember 2013 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32013M7016. EUR-Lex gir tilgang til EU-retten på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.7044 – Blackstone/Cambourne/Goldman Sachs/Rothesay)

2013/EØS/71/19

Kommisjonen vedtok 29. november 2013 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32013M7044. EUR-Lex gir tilgang til EU-retten på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.7057 – Suntory/GlaxoSmithKline (Ribena & Lucozade Soft Drinks Business))

2013/EØS/71/20

Kommisjonen vedtok 27. november 2013 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32013M7057. EUR-Lex gir tilgang til EU-retten på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.7066 – CNODC/Novatek/Total EPY/Yamal LNG)

2013/EØS/71/21

Kommisjonen vedtok 13. desember 2013 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32013M7066. EUR-Lex gir tilgang til EU-retten på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.7073 – KKR/Arle Capital/Hilding Anders)

2013/EØS/71/22

Kommisjonen vedtok 11. desember 2013 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32013M7073. EUR-Lex gir tilgang til EU-retten på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Innbydelse til å sende inn forslag 2013 – EAC/S11/13**2013/EØS/71/23****Erasmus+-programmet**

Forslaget til EU-program innenfor utdanning, opplæring, ungdom og sport for 2014–2020 som ble framlagt av Europakommisjonen 23. november 2011 (heretter kalt ”programmet”), er ennå ikke vedtatt av EUs lovgivende myndighet. Kommisjonen har imidlertid besluttet å offentliggjøre denne forslagsinnbydelsen for å sikre tilfredsstillende gjennomføring av programmet så snart den grunnleggende rettsakten er vedtatt av lovgivende myndigheter i EU, og for å gi mulige mottakere av EU-støtte muligheten til å forberede sine forslag i god tid.

Videre kan denne innbydelsen gjennomføres på følgende vilkår:

- at EUs lovgivende myndigheter vedtar den grunnleggende rettsakten om opprettelse av programmet uten betydelige endringer,
- at programkomiteen nedsatt ved den grunnleggende rettsakten avgir en positiv uttalelse eller ikke har innsigelser,
- at Kommisjonen vedtar det årlige arbeidsprogrammet for 2014 etter behandling i programkomiteen,
- at de bevilinger som framgår av budsjettforslaget for 2014 stilles til rådighet etter at budsjettmyndigheten har vedtatt budsjettet for 2014 eller, dersom budsjettet ikke vedtas, som fastsatt i ordningen med foreløpige tolvdelers.

Denne forslagsinnbydelsen er derfor ikke juridisk bindende for Kommisjonen. Dersom lovgivende myndigheter i EU foretar vesentlige endringer av den grunnleggende rettsakten, forbeholder utlysende myndighet seg retten til å avbryte eller tilbakekalle denne forslagsinnbydelsen og gå ut med andre innbydelser med et annet innhold og passende søknadsfrister.

Nærmere opplysninger, herunder innsendingsfrister, om denne forslagsinnbydelsen, finnes i [EUT C 362 av 12.12.2013, s. 62](#).

Nærmere opplysninger om vilkårene for denne innbydelsen til å sende inn forslag, herunder prioriteringer, finnes i retningslinjene for Erasmus+-programmet på følgende nettside: <http://ec.europa.eu/erasmus-plus/>

**Godkjenning av statsstøtte i henhold til Artikkel 107 og 108 i traktaten om
Den europeiske unions virkemåte**

2013/EØS/71/24

Saker der Kommisjonen ikke gjør innsigelse

Støttenr.	Medlemsstat	Region	Navnet på støtteordningen eller på foretaket som mottar ekstraordinær støtte	Nærmere opplysninger
SA.35448 (13/N)	Ungarn	–	MFB Közösségi Közlekedésfejlesztés Finanszírozási Program	EUT C 278 av 3.10.2013, s. 1
SA.36548 (13/N)	Slovenia	Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	Rescue aid for Cimos	EUT C 278 av 3.10.2013, s. 2
SA.36885 (13/N)	Tyskland	Sachsen-Anhalt Blandet	Gewährung von Zuwendungen für vom Hochwasser 2013 geschädigte gewerbliche Unternehmen und Angehörige Freier Berufe in Sachsen-Anhalt (Erstmaßnahmen)	EUT C 278 av 3.10.2013, s. 3
SA.37075 (13/N)	Frankrike	France	Aide au sauvetage en faveur du Crédit immobilier de France – Prolongation de la garantie temporaire et augmentation de son plafond maximal	EUT C 278 av 3.10.2013, s. 4
SA.34891 (12/N)	Polen	Podkarpackie	Pomoc państwa dla Związku Gmin Fortecznych Twierdzy Przemysł	EUT C 293 av 3.10.2013, s. 1
SA.35131 (13/N)	Belgia	Charleroi Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	Intervention de la Wallonie en faveur de la Sonaca – apport de créance au capital Maatregel van Wallonië ten gunste van Sonaca – „debt-to-equity swap”	EUT C 293 av 3.10.2013, s. 2
SA.36407 (13/N)	Spania	–	Ayuda al fomento del euskera en los centros de trabajo	EUT C 293 av 3.10.2013, s. 3
SA.36801 (13/N)	Tyskland	Sachsen Blandet	Eckpunkte Ersatz von Schäden, die durch das Hochwasser im Mai/Juni 2013 in Sachsen entstanden sind (Hochwasser 2013)	EUT C 293 av 3.10.2013, s. 4
SA.36873 (13/N)	Ungarn	–	Kulturális célú támogatási intézkedések a Regionális Fejlesztés Operatív Programok keretein belül	EUT C 293 av 3.10.2013, s. 5
SA.36212 (13/N)	Frankrike	–	Mesures de soutien accordées aux entreprises ostréicoles touchées par la mortalité des huîtres creuses	EUT C 303, 19.10.2013, p. 1
SA.35664 (12/N)	Tsjekkia	–	Podpora na zachování genetických zdrojů sladkovodních ryb pro akvakulturu – kmenová hejna	EUT C 306 av 22.10.2013, s. 1
SA.33486 (11/N)	Tyskland	–	Richtlinie zur Förderung von Umschlaganlagen des kombinierten Verkehrs nichtbundeseigener Unternehmen	EUT C 306 av 22.10.2013, s. 4
SA.35643 (12/N)	Belgia	–	Prolongation du «tax shelter» pour soutenir des oeuvres audiovisuelles/ Verlenging van de „tax shelter” – regeling ter ondersteuning van audiovisuele werken	EUT C 306 av 22.10.2013, s. 5
SA.35909 (12/N)	Tsjekkia	Jihovýchod Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Turistická infrastruktura (pro NUTS II region Jihovýchod)	EUT C 306 av 22.10.2013, s. 6
SA.35948 (12/N)	Tsjekkia	–	Prodloužení režimu Interoperabilita v železniční dopravě (ex N 469/08)	EUT C 306 av 22.10.2013, s. 7
SA.36223 (13/N)	Spania	Canarias Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Ayuda a la inversión para la Autoridad del Puerto de Santa Cruz de Tenerife	EUT C 306 av 22.10.2013, s. 8
SA.36297 (13/N)	Latvia	Rīga	Izmaiņas Rīgas lidostas modernizācijas projektā	EUT C 306 av 22.10.2013, s. 9
SA.35863 (12/N)	Tsjekkia	–	129 134 Odstranění havarijních stavů na rybnících a vodních nádržích	EUT C 310 av 25.10.2013, s. 3
SA.35864 (12/N)	Tsjekkia	–	Odstranění povodňových škod na hrázích, rybnících a vodních nádržích	EUT C 310 av 25.10.2013, s. 4

Støttenr.	Medlemsstat	Region	Navnet på støtteordningen eller på foretaket som mottar ekstraordinær støtte	Nærmere opplysninger
SA.37314 (13/N)	Slovenia	–	Rescue aid in favour to Probanka	EUT C 314 av 29.10.2013, s. 1
SA.37315 (13/N)	Slovenia	–	Rescue aid in favour of Factor Banka	EUT C 314 av 29.10.2013, s. 2
SA.36148 (13/N)	Frankrike	–	Crédits d'impôt cinéma et audiovisuel – modifications pour l'année 2013	EUT C 316 av 30.10.2013, s. 1
SA.36249 (13/N-2)	Spania	–	Amendment of the Restructuring of CEISS through integration with Unicaja Banco	EUT C 316 av 30.10.2013, s. 2
SA.36333 (13/N)	Bulgaria	Bulgaria	Цифрови телевизионни декодери за лица с ниски доходи в България	EUT C 316 av 30.10.2013, s. 3
SA.36567 (13/N)	Italia	Toscana	Bando per la concessione di agevolazioni alle imprese danneggiate dagli eventi alluvionali – Toscana 2012	EUT C 316 av 30.10.2013, s. 4
SA.37097 (13/N)	Nederland	–	Multiplier Giftenaftrek	EUT C 316 av 30.10.2013, s. 5
SA.36579 (13/N)	Ungarn	–	Filmszakmai támogatási program	EUT C 330 av 14.11.2013, s. 1
SA.32225 (11/NN)	Nederland	Noord-Brabant	Bedrijfsverplaatsing Nedalco	EUT C 335 av 16.11.2013, s. 1
SA.36188 (13/N)	Belgia	–	Besluit van de Vlaamse Regering houdende subsidiëring van incubatoren	EUT C 335 av 16.11.2013, s. 2
SA.36493 (13/N)	Tyskland	Saarland	EFI-Programm – Saarland	EUT C 335 av 16.11.2013, s. 3
SA.36503 (13/N)	Sverige	–	Statligt stöd vid korttidsarbete	EUT C 335 av 16.11.2013, s. 4
SA.36953 (13/N)	Spania	Andalucia Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Port Authority of Bahía de Cádiz	EUT C 335 av 16.11.2013, s. 5
SA.35696 (12/N)	Hellas	Attiki	Εγκατάσταση συστήματος τηλεμέτρησης για μετρητές μεγάλων πελατών χαμηλής τάσης	EUT C 337 av 16.11.2013, s. 2
SA.35974 (12/N)	Hellas	Attiki	Πιλοτικό σύστημα για την τηλεμέτρηση και τη διαχείριση της ζήτησης όσον αφορά την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε οικιακούς χρήστες και μικρές επιχειρήσεις και την εφαρμογή ευφώνων δικτύων.	EUT C 337 av 19.11.2013, s. 3
SA.35976 (12/N)	Hellas	Attiki	Μετρητικοί/Ρυθμιστικοί (Μ/Ρ) Σταθμοί Καρδίτσας, Τρικάλων και Αγίων Θεοδώρων	EUT C 337 av 19.11.2013, s. 4
SA.37043 (13/N)	Ungarn	–	Multifunkcionális közösségi művelődési központoknak, múzeumoknak, közkönyvtáraknak nyújtott támogatás	EUT C 337 av 19.11.2013, s. 6
SA.36775 (13/N)	Spania	Pais Vasco Blandet	Ayudas a la reestructuración y relanzamiento de empresas en crisis/ PYME/BIDERATU	EUT C 347 av 28.11.2013, s. 1
SA.36620 (13/N)	Frankrike	–	Aide à la cessation d'activité des pêcheurs professionnels en eau douce impactés par les plans nationaux anguille et PCB	EUT C 349 av 29.11.2013, s. 1
SA.34666 (12/N)	Frankrike	–	Projet Essencyele	EUT C 353 av 3.12.2013, s. 1
SA.36103 (13/N)	Tyskland	–	Beihilfen für Unternehmen in Sektoren bzw. Teilspektoren, bei denen angenommen wird, dass angesichts der mit den EU-ETS-Zertifikaten verbundenen Kosten, die auf den Strompreis abgewälzt werden, ein erhebliches Risiko der Verlagerung von CO ₂ -Emissionen besteht (Beihilfen für indirekte CO ₂ -Kosten)	EUT C 353 av 3.12.2013, s. 2

Støttenr.	Medlemsstat	Region	Navnet på støtteordningen eller på foretaket som mottar ekstraordinær støtte	Nærmere opplysninger
SA.36556 (13/N)	Nederland	Nederland	Anti-afhaakregeling waterschappen	EUT C 353 av 3.12.2013, s. 3
SA.36581 (13/NN)	Hellas	Kriti	Ανάγερση του Αρχαιολογικού Μουσείου Μεσσηράς Κρήτης (Aneyersi ti Arkhaiolyiki Misio Messaras Kritis)	EUT C 353 av 3.12.2013, s. 4
SA.37084 (13/N)	Nederland	–	Compensatieregeling Indirecte emissiekosten ETS	EUT C 353 av 3.12.2013, s. 5
SA.35124 (12/N)	Italia	Puglia Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Interporto Regionale della Puglia	EUT C 354 av 4.12.2013, s. 6
SA.35949 (12/N)	Polen	Łódzkie	Łódzka Regionalna Sieć Teleinformatyczna – 2 Etap	EUT C 354 av 4.12.2013, s. 8
SA.37017 (13/N)	Belgia	–	Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van steun aan ondernemingen ter compensatie van indirecte emissiekosten	EUT C 354 av 4.12.2013, s. 9
SA.37371 (13/N)	Tyskland	Blandet	Aid for external consultants for SMEs in difficulties (Beratungsleistungen zur Herstellung der Wettbewerbsfähigkeit von KMU)	EUT C 357 av 6.12.2013, s. 2
SA.37443 (13/N)	Frankrike	–	Crédits d'impôt cinéma et audiovisuel – prolongation 2014	EUT C 357 av 6.12.2013, s. 3
SA.37444 (13/N)	Frankrike	–	Crédit d'impôt pour les oeuvres cinématographiques étrangères – prolongation 2014	EUT C 357 av 6.12.2013, s. 4
SA.36731 (13/N)	Polen	Pomorskie Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	WNS Global Services (UK) Limited (Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością) Oddział w Polsce	EUT C 360 av 10.12.2013, s. 2
SA.36814 (13/N)	Polen	Dolnośląskie Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	BNY Mellon Poland Sp. z o.o.	EUT C 360 av 10.12.2013, s. 3
SA.36900 (13/N)	Østerrike	Steiermark	Neufassung des Venture Capital Programms des Landes Steiermark	EUT C 360 av 10.12.2013, s. 4
SA.37077 (13/N)	Polen	Kujawsko-Pomorskie Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Itella Information Sp. z o.o.	EUT C 360 av 10.12.2013, s. 5
SA.32712 (11/N)	Spania	Galicia	Ayudas dirigidas a compensar los daños causados por el temporal ocurrido en Galicia los días 8 y 9 de noviembre de 2010, que hubiesen afectado a embarcaciones con puerto base en Galicia y a artes y aparejos calados o depositados en puertos de la Comunidad Autónoma.	EUT C 361 av 11.12.2013, s. 1
SA.33346 (13/NN)	Nederland	Nederland	Onderwijsprojecten kleinhandel	EUT C 361 av 11.12.2013, s. 2
SA.33347 (13/NN)	Nederland	–	Onderwijsprojecten aanvoersektor	EUT C 361 av 11.12.2013, s. 3
SA.37036 (13/N)	Spania	–	Ayudas a la difusión del teatro y del circo y a la comunicación teatral y circense	EUT C 363 av 13.12.2013, s. 1
SA.37136 (13/N)	Frankrike	Rhône-Alpes, Pays de la Loire	Financement de la station de radio locale France Bleu Saint-Étienne Loire	EUT C 363 av 13.12.2013, s. 2
SA.36753 (13/N)	Tyskland	–	Siebtes Gesetz zur Änderung des Filmförderungsgesetzes	EUT C 363 av 13.12.2013, s. 3
SA.37259 (13/N)	Tyskland	Nordrhein-Westfalen	Richtlinie über die Gewährung von Zuwendungen für Forschung, Innovation und Technologie des Landes NRW	Stjtið. ESB C 368, 17.12.2013, bls. 9
SA.37484 (13/N)	Polen	Poland Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Przedłużenie mapy pomocy regionalnej na lata 2007–2013 do dnia 30 czerwca 2014 r.	Stjtið. ESB C 368, 17.12.2013, bls. 11

Informasjon fra medlemsstatene om statsstøtte gitt i henhold til kommisjonsforordning 2013/EØS/71/25 (EF) nr. 800/2008 om visse støttekategoriers forenlighet med det felles marked i henhold til traktatens Artikkel 87 og 88 (forordning om alminnelige gruppeunntak)

Støttens referansenummer	Medlemsstat	Region	Navnet på støtteordningen eller på foretaket som mottar ekstraordinær støtte	Nærmere opplysninger
SA.36028 (13/X)	Italia	Piemonte Blandet	Linea d'azione I.2 – Agevolazione alla diffusione, sul territorio piemontese, di impianti termici alimentati a fonte rinnovabile	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 35
SA.36030 (13/X)	Italia	Piemonte Blandet	Linea di Azione I.I – Agevolazione alla diffusione, sul territorio piemontese, di sistemi di valorizzazione dell'energia termica prodotta da impianti alimentati da biomasse provenienti dalla filiera forestale	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 36
SA.36328 (13/X)	Tyskland	Hessen Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	Bürgschaft der Stadt Alsfeld für die BürgerEnergie Lingelbach eG	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 37
SA.36478 (13/X)	Italia	Veneto Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	Piani integrati a supporto delle imprese venete per la valorizzazione dell'eccellenza e dei settori strategici – linea tre – iv fase	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 38
SA.36739 (13/X)	Latvia	Latvia Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Atbalsts uzņēmumu rādīšanai un attīstībai	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 39
SA.36741 (13/X)	Spania	Asturias Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	Financiación de proyectos I+D en cooperación internacional en el marco de las redes Era-Net	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 41
SA.36757 (13/X)	Nederland	Noord-Nederland Blandet	Noordelijke Innovatie Ondersteuningsfaciliteit 2013	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 42
SA.36769 (13/X)	Nederland	Ikke-støttede områder	Young Experts in Water	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 43
SA.36816 (13/X)	Nederland	Noord-Holland Ikke-støttede områder	uitvoeringsregeling subsidie waterbewust Noord-Holland 2013	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 43
SA.36913 (13/X)	Spania	Galicia Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Proyectos de creación de pymes o de realización de inversiones en pymes nuevas promovidas por nuevos emprendedores	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 44
SA.36954 (13/X)	Spania	Comunidad Valenciana Blandet	Fomento del empleo para personas con discapacidad 2013	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 45
SA.37016 (13/X)	Tyskland	Hessen Ikke-støttede områder	Förderung der regionalen Entwicklung – Betriebliche Investitionen	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 46
SA.37089 (13/X)	Polen	Polen Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013 (Dz. U. 2013, poz. 691)	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 47
SA.37099 (13/X)	Tyskland	Deutschland Artikkel 107 nr. 3 bokstav a) og c) Ikke-støttede områder Blandet	Förderung von Vorhaben im Bereich der Elektromobilität	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 48
SA.37102 (13/X)	Italia	Piemonte Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	Agevolazioni per progetti di ricerca industriale e sviluppo sperimentale e progetti di innovazione riservate ai soggetti aggregati ai poli di innovazione (Sezione 2, paragrafo 2.1 e 2.2 del disciplinare)	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 50
SA.37115 (13/X)	Nederland	Overijssel Ikke-støttede områder	subsidiereregeling Duurzame energieopwekking en energiebesparing	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 51
SA.37123 (13/X)	Nederland	Twente Ikke-støttede områder	subsidiereregeling Gebiedsontwikkeling Noordoost Twente- Herbestemming agrarische bebouwing	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 52

Støttens referansenummer	Medlemsstat	Region	Navnet på støtteordningen eller på foretaket som mottar ekstraordinær støtte	Nærmere opplysninger
SA.37134 (13/X)	Slovenia	Pomurska Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	„Garancijska shema za Pomurje 2“	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 53
SA.37139 (13/X)	Spania	Cataluna Blandet	Ayudas para proyectos de Innovación Tecnológica transnacionales para investigación y desarrollo experimental con componente internacional	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 54
SA.37140 (13/X)	Spania	Cantabria Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	Bases reguladoras y convocatoria del Programa de Ayudas dirigidas a Agrupaciones Empresariales Innovadoras	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 55
SA.37143 (13/X)	Tyskland	Saarland Blandet	Gründungs- und Wachstumsfinanzierung – Saarland – (GuW – Saarland) vom 1.1.2009, in der Fassung der Änderung vom 30.6.2013	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 56
SA.37145 (13/X)	Storbritannia	Northern Ireland Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	Design Manager Resource Scheme	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 57
SA.37157 (13/X)	Spania	Comunidad Valenciana Blandet	Subvenciones públicas destinadas al fomento del empleo para personas con discapacidad, mediante la concesión de subvenciones públicas destinadas a la creación y/o mantenimiento de las unidades de apoyo a la actividad profesional para el ejercicio 2013.	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 58
SA.37170 (13/X)	Italia	Veneto Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	Rilanciare l'Impresa Veneta – Progetti di innovazione e di sviluppo – Modalità a sportello – anno 2013	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 59
SA.37187 (13/X)	Nederland	Limburg (NL) Ikke-støttede områder	Excellent produceren (paragraaf 1.4 van de Subsidieverordening inrichting landelijk gebied Limburg)	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 60
SA.37192 (13/X)	Østerrike	Pinzgau-Pongau Ikke-støttede områder	Angebotsspezialisierung und Qualitätsverbesserung der Alois Burgschwaiger GmbH, Hotel Übergossene Alm in Dienten, Salzburg	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 61
SA.37266 (13/X)	Romania	Romania Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Finantarea proiectelor CDI din fondul „European Economic Area Financial Mechanism 2009-2014”	EUT C 297 av 12.10.2013 s. 62
SA.36968 (13/X)	Tsjekkia	Tsjekkia Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Nová zelená úsporám 2013	EUT C 315 av 29.10.2013 s. 76
SA.36993 (13/X)	Tyskland	Hamburg Ikke-støttede områder	Gründerhaus Eifflerstraße	EUT C 315 av 29.10.2013 s. 77
SA.37195 (13/X)	Italia	Trento Ikke-støttede områder	Finanziamento di progetti integrati di formazione, inserimento occupazionale e accompagnamento di soggetti svantaggiati	EUT C 315 av 29.10.2013 s. 77
SA.37205 (13/X)	Spania	Espana Artikkel 107 nr. 3 bokstav a) og c) Ikke-støttede områder Blandet	Plan de Impulso al Medio Ambiente «PIMA Aire» para la adquisición de vehículos comerciales	EUT C 315 av 29.10.2013 s. 78
SA.37216 (13/X)	Latvia	Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	2.grozījumi valsts atbalsta programmā “ “Augstas pievienotās vērtības investīcijas” 2.kārta”	EUT C 315 av 29.10.2013 s. 79
SA.36121 (13/X)	Danmark	Artikkel 107 nr. 3 bokstav c) Ikke-støttede områder	Godtgørelse af elafgift for el forbrugt til erhvervmæssig opladning af batterier til registrerede elbiler	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 48
SA.36145 (13/X)	Tyskland	Niedersachsen Blandet	Richtlinie über die Gewährung von Zuwendungen zur Förderung der einzelbetrieblichen Unternehmensberatung kleiner und mittlerer Unternehmen in Niedersachsen (Beratungsrichtlinie 2012)	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 49

Støttens referansenummer	Medlemsstat	Region	Navnet på støtteordningen eller på foretaket som mottar ekstraordinær støtte	Nærmere opplysninger
SA.36229 (13/X)	Italia	Sardegna Blandet	Bonus Assunzionale	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 50
SA.36605 (13/X)	Nederland	Ikke-støttede områder	Faciliteit Opkomende Markten	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 51
SA.36738 (13/X)	Belgia	Region wallonne Artikkel 107 nr. 3 bokstav a) og c) Ikke-støttede områder	Incitants régionaux en faveur des petites et moyennes entreprises -prime aux services de conseil en innovation non-technologique.	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 51
SA.36907 (13/X)	Italia	Artikkel 107 nr. 3 bokstav a) og c) Ikke-støttede områder Blandet	Modalità di utilizzo e gestione del Fondo per gli investimenti nella ricerca scientifica e tecnologica (FIRST). Disposizioni procedurali per la concessione delle agevolazioni a valere sulle relative risorse finanziarie, a norma degli articoli 60, 61, 62 e 63 del decreto-legge 22 giugno 2012, n. 83, convertito, con modificazioni, dalla legge 7 agosto 2012, n. 134	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 52
SA.36919 (13/X)	Malta	Malta Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Employment Aid Programme	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 53
SA.36951 (13/X)	Italia	Marche Artikkel 107 nr. 3 bokstav c) Ikke-støttede områder	Por marche ob. 2 F.S.E. 2007-2013 – avviso pubblico per la presentazione e gestione di progetti formativi	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 54
SA.37047 (13/X)	Nederland	Artikkel 107 nr. 3 bokstav c) Ikke-støttede områder	Transitiefaciliteit	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 55
SA.37053 (13/X)	Østerrike	Steiermark Blandet	Luftreinhalteprogramm Steiermark 2011, Kernmaßnahme 7; Investitionsförderung für den Fernwärmeausbau in Graz-Ost, Graz-Süd sowie Graz-West 2014	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 57
SA.37080 (13/X)	Spania	Comunidad Valenciana Blandet	Ayudas del Instituto Valenciano de Competitividad Empresarial (IVACE), en materia de ahorro y eficiencia energética en el sector transporte, en el ejercicio 2013. (actuaciones 27a y 29b)	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 58
SA.37105 (13/X)	Malta	Malta Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	ENIAC Lab4MEMS – ST Microelectronics (Malta) Ltd.	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 59
SA.37149 (13/X)	Storbritannia	North Eastern Scotland Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	Brewdog	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 60
SA.37174 (13/X)	Tsjekkia	Tsjekkia Artikkel 107 nr. 3 bokstav a) Ikke-støttede områder	Národní program udržitelnosti I	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 61
SA.37200 (13/X)	Storbritannia	United Kingdom Artikkel 107 nr. 3 bokstav a) og c) Ikke-støttede områder Blandet	Energy Storage Component Research & Feasibility Study Scheme	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 62
SA.37201 (13/X)	Storbritannia	Scotland Artikkel 107 nr. 3 bokstav a) og c) Ikke-støttede områder Blandet	Employer Recruitment Incentive – Scotland	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 63
SA.37203 (13/X)	Malta	Malta Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Training Aid Framework	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 64

Støttens referansenummer	Medlemsstat	Region	Navnet på støtteordningen eller på foretaket som mottar ekstraordinær støtte	Nærmere opplysninger
SA.37208 (13/X)	Hellas	Anatoliki Makedonia, Thraki, Kentriki Makedonia, Dytiki Makedonia, Thessalia, Ipeiros, Ionia Nisia, Dytiki Ellada, Peloponnisos, Attiki, Voreio Aigao, Kriti Artikkel 107 nr. 3 bokstav a) og c)	Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την πρόσληψη ατόμων σε μειονεκτική και πολύ μειονεκτική θέση	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 65
SA.37212 (13/X)	Belgia	Vlaams Gewest Ikke-støttede områder	Subsidie aan het Coördinatiecentrum praktijkgericht onderzoek en voorlichting Biologische Teelt vzw voor het project „Vervolg Publicatie Biokennisberichten: samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland met cofinanciering 2013-2014”	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 66
SA.37219 (13/X)	Italia	Veneto Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	Rilanciare l'Impresa Veneta – Progetti di innovazione e di sviluppo – Modalità a sportello – anno 2013	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 67
SA.37223 (13/X)	Spania	Galicia Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Subvenciones para inversiones innovadoras para el crecimiento empresarial en el ámbito de Galicia	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 68
SA.37225 (13/X)	Latvia	Latvia Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	projektu iesniegumu atklātais konkurss “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai” – III kārtā	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 69
SA.37243 (13/X)	Storbritannia	Northern Ireland Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	SPIRE project	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 70
SA.37244 (13/X)	Tyskland	Deutschland Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Förderung von deutsch-israelischen Forschungsprojekten im Rahmen des Abkommens zwischen der Regierung der Bundesrepublik Deutschland und der Regierung des Staates Israel über wissenschaftlich-technische Zusammenarbeit im Bereich der Agrar- und Ernährungsforschung	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 71
SA.37252 (13/X)	Latvia	Latvia Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Uzņēmuma ienākuma nodokļa atlaide par veiktajiem sākotnējiem ilgtermiņa ieguldījumiem	EUT C 323 av 8.11.2013 s. 72
SA.35613 (12/X)	Italia	Italia Blandet	Progetto di ricerca, sperimentazione e divulgazione «Miglioramento delle produzioni bieticole del nord Italia 2011»	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 25
SA.35939 (12/X)	Italia	Abruzzo Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	Selezione e concessione di aiuti alle Product Management Company (PMC) ed ai loro Progetti di Sviluppo Turistico di Prodotto	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 26
SA.36285 (13/X)	Spania	Melilla Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Régimen de Ayudas Financieras a Empresas Generadoras de Empleo Estable	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 26
SA.36910 (13/X)	Storbritannia	United Kingdom Artikkel 107 nr. 3 bokstav a) og c) Ikke-støttede områder Blandet	DECC CCS Innovation Programme	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 27
SA.37117 (13/X)	Nederland	Nederland, West-Nederland, Zeeland Ikke-støttede områder	Hoofdstuk 7 Algemeen Subsidiebesluit provincie Zeeland 2013: Bijzondere bepalingen voor verstrekking van subsidie voor uitvoering van de beleidsnota Energie en Klimaat 2013-2015 „Energie als stuwende kracht!”, voor uitvoering van de Economische Agenda 2013-2015 „Voor een duurzame economische ontwikkeling Zeeland” en voor uitvoering van het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 „Beleid voor ruimte, milieu, water en natuur”.	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 28

Støttens referansenummer	Medlemsstat	Region	Navnet på støtteordningen eller på foretaket som mottar ekstraordinær støtte	Nærmere opplysninger
SA.37215 (13/X)	Italia	Marche Artikkel 107 nr. 3 bokstav c) Ikke-støttede områder Blandet	Contributi ad imprese per l'adeguamento di veicoli al fine di diminuirne le emissioni di polveri sottili.	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 30
SA.37246 (13/X)	Irland	Ireland Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	SPIRE Project	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 30
SA.37263 (13/X)	Storbritannia	Scotland Blandet	Enterprise Ready Fund	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 31
SA.37264 (13/X)	Storbritannia	Oxfordshire Blandet	Next Steps Big Lottery Fund Grant to ethex	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 33
SA.37276 (13/X)	Tyskland	Deutschland Ikke-støttede områder	Innovationsprogramm Straße – Förderschwerpunkt „Innovationen im Straßenbau – Neue Ansätze bei der Qualitätsüberwachung im Asphaltstraßenbau“	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 34
SA.37324 (13/X)	Italia	Abruzzo Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	Progetto speciale «Formazione Continua Per Imprese Piccole, Medie E Grandi»	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 34
SA.37333 (13/X)	Spania	Navarra Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	Subvenciones para la financiación de acciones formativas realizadas por empresas Pymes	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 36
SA.37343 (13/X)	Kypros	Cyprus Artikkel 107 nr. 3 bokstav c) Ikke-støttede områder	Σχέδιο χορηγιών για ενθάρρυνση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της εξοικονομησης ενέργειας (2013 no. 2) για φυσικά και νομικά πρόσωπα καθώς και φορείς του δημοσίου τομέα που ασκούν οικονομική δραστηριότητα	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 36
SA.37352 (13/X)	Tyskland	Deutschland Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	Bund: Richtlinie über die Förderung der Beratung landwirtschaftlicher Unternehmen vor und während einer Umstellung des Betriebes auf ökologischen Landbau	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 37
SA.37384 (13/X)	Danmark	Danmark Blandet	Maritim omstillingspulje	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 39
SA.37385 (13/X)	Tyskland	Thuringen Artikkel 107 nr. 3 bokstav a)	Richtlinie über die Gewährung von Zuschüssen aus Mitteln des Europäischen Sozialfonds und/oder des Freistaats Thüringen zur Förderung betriebswirtschaftlicher und technischer Beratungen von kleinen und mittleren Unternehmen und Existenzgründern (Beratungsrichtlinie)	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 40
SA.37408 (13/X)	Italia	Piemonte Blandet	Bando per la presentazione di proposte di corsi da inserire nel catalogo dell'offerta formativa regionale per il sostegno e lo sviluppo del sistema di iefp e dei servizi al lavoro	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 41
SA.37410 (13/X)	Italia	Liguria Blandet	POR FESR 2007-2013 Asse 1 linea di attività 1.2.4 «Ingegneria finanziaria» – capitale di rischio	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 42
SA.37434 (13/X)	Storbritannia	Northern Ireland Artikkel 107 nr. 3 bokstav c)	EU Agricultural and Forestry Processing and Marketing Grant (PMG) Scheme (Extension)	EUT C 364 av 13.12.2013 s. 43